

KIRKKOSANOMAT

Joulukertomus

Sitä joulua en unohda koskaan

Pureva tuuli puhalsi Thames Dittonin aukealta läpi esikaupunkialueen ja tunkeutui sumeilematta pienen huvilan jokaisesta avonaisesta ikkunasta sisään. Sen pyörre tarttui yläterrassin sinisen huoneen verhoihin ja se viipotti niitä edestakaisin sisään ja ulos. Mutta mitä ihmettä! Eikös vain tuulenpyörre viskannut sisään muutamia lumihutaleita — ihan oikeita lunta!

Juoksin ihastuneena ikkunan luo ja otin kiinni muutamia hutaleita, jotka heti sulivat käteni lämpimässä. Mutta niitä satoi yhä uusia ja uusia. Pieni kytevä ikävä sisimmässäni oli kiusannut minua koko jouluaattoamun, mutta nuo hällisevän iloiset lumikiteet näyttivät tuovan muukalaiselle onnellisen sanoman:

"Terveisiä Suomesta. Tuomme sinulle hyvää joulumieltä ja rohkeutta iloita joulusta täällä vieraissa. Muistathan toki, että Betlehemin lapsi on syntynyt yhtä hyvin kaikille maailmassa."

Ja niin siitä tuli ikimuistettava jouluni. Me rakensimme lasten kanssa viehättävän jouluseimen olohuoneeseen ja koristimme huoneet rautalammen ja mistelin oksilla. Upea kakkuna odotti keittiössä paistajansa ja jouluvaukka oli jo otettu esille pakelistaan. Salaperäinen joulun odotus väreili joka sopessa. Vaistosin että perheellä oli heidän ikiomat vertauskuvansa ja perinteensä, joita he toteuttivat sukupolvesta toiseen ja jotka ilmensivät heille juhlaa, sitä ainutlaatuisia asioita, joka sisältyy sanaan joului.

Aamulla kumisivat kirkon kellot, jostain etäältä läpi Thamesin aukean, ja silloin perheemme kokoontui olohuoneeseen pianon ympärille laulamaan joululauluja, joiden sävelmät ovat tuttuja meillä Suomesakin. Iloisesti toivotimme toisillemme hyvää joulua ja annoimme lahjoja. Ja jälleen kaikui jouluvirsi...

Hiivin huomaamatta ulos portaille hengittämään syvään jouluaamun raikasta ilmaa. Jälleen viskautui kasvoilleni muutamia lumihutaleita. Ne ympäröivät minut ja leikkittelivät hetken ilmassa kadotakseen taas jonkin. Ne eivät muodostaneet hankia, korkeita nietoksia, mutta minulle, muukalaiselle ne olivat paras lahja ja riittivät tuomaan joulua sydämen sokkoihin saakka. Selkeämmin ja yksinkertaisemmin ei kukaan olisi pystynyt julistamaan joulun olemusta. Seisoin kauan liikahtamatta punaaisella tiiliportaalla ja annoin kaiseeni lipua yli esikaupungin. Tänä aamuna laulettiin monen takan luona joulun suuresta ihmeestä.

Palasin sisälle ja käpristyin matolle lämmittelemään ja kuuntelin hartaasti perheen vakavaa joululaulua: Jouluyö, juhlayö, päättynyt kaikk' on työ...

Joulu oli tullut.

Anni Lahtinen

Kun Jumala selittää, että hänellä on aikaa meitä varten, ja kun me vastaamme hänelle tähän sanomattomaan hyvyyteen selittämällä, että meillä muka ei ole aikaa häntä varten on tämä silloin niin kohtalokas virhepäätelmä meidän puoleltamme, että Jumala ei voi hyväksyä sitä ilman kurtusta. Walter Lüthi.

"LAPS' HANKEEN HUKKUU, UNHOTTUU."

Lähestyvä joulu panee ajatuksemme ja mielikuvituksemme liikkeelle: Mitä ostan, mitä annan, mitä saan, missä ja miten vietän joulun jne? Tuo joulu on niin salaperäinen, että oikein jännittää. Mikä sen tekee niin jännittäväksi ja ihmeelliseksi? Joulun Herrako? Ei — vaan, niin kummallista kuin se onkin, juuri se, mikä näkyy: ruoat, juomat, kuusi, kynttilät, pukki, lahjat ja ehkä joulukirkkokin. Näitten näkyväistenkö takia Jeesus syntyi kerran Betlehemiin? Jokainen vastaa: Ei! Mutta sittenkin joulunvietto monen kohdalla sujuu vuodesta vuoteen samaan tyyliin, oli Jeesus sitten syntynyt jouluna taikka juhannuksena. Ja kun tilanne on tämä, on jotakin eikä vain jotakin, vaan aivan kaikki tällaisten kohdalla vinossa.

Joululaulu, josta yllä olevat sanat on otettu, on monen mielestä kaunis. Sitä se onkin, mutta oletko, lukijani, koskaan pysähtynyt miettimään, mitä tuo laulu oikein sanoo? Ja se sanoo mm. näin: "Me käymme joulun viettohon niin maisin miettehin. Nuo rikkaan täyttää aatokset ja mielen köyhänkin: suun ruoka, juoma, meno muu. Laps' — hankeen hukkuu, unhottuu." Onko niin, että Hän, Jeesus Kristus, "jonka kautta ja johon kaikki on luotu" (Kol. 1:16), saa kuvallisesti puhuen hukkuu pohjolan hankeen? Tahdommeko palvella luotua enemmän kuin Luoja?

Ruotsissa tapahtui joitakin vuosia sitten suorastaan järkyttävä onnettomuus, josta muutama sana. Eräissä kodissa kastettiin lapsi. Tilaisuuteen oli kutsuttu runsaasti vieraita, niin että heitä saapui vielä itse kastetoimituksen jälkeenkin. Naulakko täyttyi, joten turkkeja ja takkeja oli lopulta pantava sohvalle, jolla vastakastettu lapsi lepäsi. Ilta kului juhlimisessa. Vihdoin viimein haluttiin nähdä sentään päivän-sankariakin. Häntä etsittiin ja etsittiin, kunnes hänet viimein löydettiin sohvalta turkkien alta ja — tukehtuneena! Pitemmälle ei tarvitse kertoa. Ymmärtänet, mil-laiseksi tunnelma muuttui. Sanot: Hirvittävää! Järjetöntä! Oikein sanottu. Mutta oletko koskaan ajatellut, että monin verroin järkyttävämpää on se, kun Sinä elämäsi turhamaisuudella ja synneilläsi "tapat" Jeesuksesi joulusta joulun ja päivästä päivään elämässäsi, sydämessäsi! Muistathan, että olemme Hänet jo kerran tappaneet ja pyytäneet, että Barabbaan kanssa saisimme viettää "iloista" ja "rauhallista" joulua. Mutta Jeesuksen kuolemassa olikin meidän elämämme, ilomme ja rauhamme. Kristus sanoo: "Minä elän; ja minä olin kuollut, ja katso, minä elän aina ja iankaikkisesti, ja minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet" (Ilm. 1:18). Joulun Herra ja Päivänsankari elää! Eikä Hän merkkipäivänensä ole "matkoilla", kuten moni ihminen tekee. Hän juuri haluaa olla meidän kanssamme, vietimme joulua missä tahansa. Ja mieltämme ehkä askarruttavaa kysymystä, "miten sen viettäisin", ei sitten enää tarvitsekaan tehdä. Sillä sana selvittää: "Jumalan armo on ilmestynyt pelastukseksi kaikille ihmisille ja kasvattaa meitä, että me, hyljäten jumalattomuuden ja maailmalliset himot, eläisimme siveästi ja vanhurskaasti ja jumalisesti nykyisessä maailmanajassa, odottaessamme autuaallisen toivon täyttymistä ja suuren Jumalan ja Vapahtajamme Kristuksen Jeesuksen kirkkauden ilmestymistä" (Tiit. 2:11—13).

Joulun Herra on suuri Jumala ja suuri Vapahtaja, niin suuri, että Hän pystyy kaikkein suurimmatkin synninsiteet katkaisemaan ja kaikkein suurimmalle syntiselle synnit anteeksiantamaan. Suuri syntinen tarvitsee suurta Vapahtajaa. Mutta sellainen meidän Herramme juuri on. Ja tässä se tämänkin joulun ihmeellinen ja uudeksi-luova evankeliumi on.

"Laps' hankeen hukkuu, unhottuu". Aiotko Sinä kaikesta huolimatta viettää joulusi kuitenkin näin? Pyydä mielenmuutosta Häneltä, joka sen voi antaa. Sillä muistakamme, mitä Raamattu sanoo niistä, jotka täällä elämässään loppuun asti "hukkuvat" Jeesuksen: he itse kerran hukuvat! Sanoisin: Älä Sinä hukuta Jeesusta, vaan huku Sinä Jeesukseen. Sanokaamme yhdessä: "Sun Jeesus kanssasi mä vietän jouluni, mä vietän jouluni. Käy seimen lapsenen, käy jouluvieraaksen", niin jouluni ei lopu koskaan, ei lopu koskaan".

Pauli Vuola.

Mitä evankelioiminen on?

Evankelioiminen on varsin keskeisessä asemassa tämän päivän kirkon toiminnassa. Kuitenkin käsitykset työn perusteista, tavoitteista ja menetelmistä käyvät suuressa määrin ristiin.

Evankelioiminen merkitsee uustestamentillisenä käsitteenä riemullisen sanoman esittämistä. Kysymyksessä on aivan uusi tieto, uutinen, joka kuuluu etusivulle. Jossa on suorastaan sensaation tuntua. Herra Jeesus itse oli ensimmäinen evankelista. Hän saattoi sanoa: Uusi aika on alkanut. Jumalan valtakunta on tullut lähelle, maailmaan, ihmisten keskelle. Kääntykää ja usko-kaa evankeliumi! — Apostoliselta ajalta lähtien evankelioiminen on ollut sanomaa Kristuksesta. Hänen työstään, kuolemastaan ja ylösnousemuksesta. Koko alkuseurakunta tunsii olevansa Herran lähettämä evankelioimaan, viemään eteenpäin iloista sanomaa Vapahtajasta yhä uusille ihmisille aina maan ääriin saakka. Tässä juuri on tämänkin hetken seurakunnan suuri tehtävä.

Mihin tämä työ sitten tähtää eli mikä on evankelioimistyön tavoite? Päämääriä on varsin useita. Kuitenkin aina on tavoitteena oltava se, että ihmisissä syntyy usko, joka ilmenee tosiyhteydessä, palvelussa ja todistuksessa. Uskon herääminen on vain yksi välitavoite. Aina on uusi tavoite edessäpäin. Kristittyinä olemisen on nimittäin luterilaisen käsityksemme mukaan kristityksi tuleminen. Uskonelämän syveneminen, uskossa kasvaminen on evankelioimistyönkin suurena päämäärinä.

Kuinka evankelioimistyötä on tehtävä? Työmuotoina mainitaan rippikoulu, kutsukokoukset, henkilökohdainen työskentely, kotikäyntityö, kirkkonäytelmät, radio, televisio, filmi jne. Suurten kokousten ajan nähdään olevan ainakin osittain jo ohi. Selvänä on ajan antama haaste uusien työmuotojen etsimiseen, koittamiseen ja kehittämiseen. Vanhat keinot on hyljättävä sitten kun ne ovat aikansa kirkon työssä palvelleet.

Evankelioiminen on kirkon omaa työtä. Se ei saa olla "ammattimiehille annettu urakka". Sen tuloksia ei voi matemaattisesti laskea. Sitä on yhä uudestaan kriittisesti arvioitava seurakuntatyön ja -elämän perusteista käsin. Ohjeena on myös oltava, että ihminen pyritään löytämään siellä missä hän on ja että hänelle riemullinen viesti Vapahtajasta välitetään kielellä, jota hän puhuu ja sanoilla, joita hän ymmärtää. Uudet ajat — uudet tavat! Myös evankelioimisessa. Että Kristuksen kirkko rakentuisi. (KT)

Nähdäänkö Jeesus?

Aikamme ihmisen sielu huutaa sisimmässään: "Me haluamme nähdä Jeesuksen." Näitä ihmisiä on paljon enemmän kuin luulemme, ja niitä on varsinkin sellaisissa piireissä, joita me emme näe kristillisen seurakunnan kokoontumispaikeissa.

Me tarvitsemme niitä virkamiehiä, niitä maanviljelijöitä jne., jotka tekevät työtään ja elävät elämäänsä niin, että syrjässä oleva, sellainen, joka ei vielä ole nähnyt Jeesusta, hänet näkee.

Meidän tulee Jeesusta saarnata, mutta myös keskusteluisuissamme ulkopuolisten kanssa häntä kirkastaa. On muistettava, että me kohtamme Jeesuksen ennen kaikkea oman aikamme kaikkien sorretuimissa, avuttomimmassa ja eniten kärsivissä ihmisissä.

Kirkon voima on siinä, että sen keskuudessa on ihmisiä, jotka ovat nähneet Jeesuksen ja jotka voivat auttaa toisia näkemään hänet. Toivon, että meidän seurakuntamme olisivat lähetyseurakunta, eivät seurakuntia, jotka vetävät rajoja ihmisten kesken, vaan seurakuntia, joilla on avara syli ja jotka tahtovat viedä yhä uusia ihmisiä näkemään, mikä Herra meillä on.

Martti Simojoki

KIRKKO PORISSA

TOIMINTAA SEURAKUNNASSA RIITTÄÄ KAIKILLE KRISTITYILLE

Porin seurakunnissa-kin on toiminnassa useita maallikkojäsenten hoitamia toimikuntia, kuten diakonia-, nuoriso-, evankelioimis- ja naistoimikunnat.

Seurakuntien suuretessa ja työn monipuolistuessa, on pappisvaltaisuus kirkossamme supistunut ja maallikkojen toimeliaisuus yhä laajentunut. Jo viime vuosisadalla syntyivät ompeluseurat pakana- ja merimieslähetyksen sekä diakoniatoimen hyväksi. Sotien jälkeen kirkkoneuvostojen aloitteesta perustetut toimikunnat pyrkivät viemään evankeliumia eri yhteiskuntapiireihin. Näiden toimikuntien johtohenkilöille asetimme vastattaviksi seuraavat kysymykset:

- Mikä on pyrkimyksenne?
- Mitä olette tehneet?
- Mitä vaikeuksia on tullut?

KESKI-PORIN NUORISOTOIMIKUNTA

Toimikunnan kokoonpano on seuraava: kirkkoherra rovasti Matti A. Mustonen, nuorisopastori, jonka virka nyt on avoin, tyttötyöntekijät Lea Kalajoki ja Raija Ruusuvuori. Poikatyöntekijät Mauri Iljanto ja Antti Kuusikoski, väliaikainen nuoriso- ja naistyyöntekijä Kaija Stenman, rouva Anna Kaijanen, rouva Anna-Maija Suominen, diakooni Otto Heikkinen, maanviljelijä Jorma Vaajakari ja kelloseppä Olavi Heino.

■ Nuorisotyön päämääränä on sama kuin yleensä seurakunnan tehtävä, että kaikki tulisivat tuntemaan Jumalan ja Jeesuksen Kristuksen, henkilökohtaisena Vapahtajanaan mahdollisimman varhain.

Toimikunta suunnittelee ja valvoo nuorisotyötä sekä alistaa tekemänsä ehdotukset kirkkoherran ja kirkkoneuvoston hyväksyttäväksi.

Aikamme nuoria houkuttelee tämän maailman huviteollisuus enemmän kuin koskaan ennen. Me emme kilpaile sen kanssa, vaan pidämme tarjolla Jumalan sanaa ja evankeliumia Jeesuksesta Kristuksesta, sillä hän yksin voi antaa todellisen ilon ja onnen nuoreen elämään.

Paavali sanoo Heb. 12: 15 Pitäkää huoli siitä, ettei kukaan jää osattomaksi Jumalan armosta.

■ Nuorisotyötä on tehty pyhäkoulu-, tyttö-, poika-, nuoriso- ja rippikoululinjalla. Mukana on ollut runsaasti lapsia ja nuoria. Erikoisen suosituksi ovat tulleet rippikoululeirit, joita pidettiin viime kesänä Reposaaren Junnilassa kaksi. Myöhemmin syyskesällä oli viikonloppuleiri kesän rippileiriläisille samassa paikassa. Toivomme, että näiltä, niinkuin kesän kaikilta leireiltä olisi jäänyt nuoreen sydämeen Jumalan sanasta se siemen, joka kantaa runsaan hedelmän.

Suurena ilon aiheena on ollut tämän vuoden keväällä saatu, Lyttilän leirikeskus. Tässä nuorten omassa ympäristössä elettiin vilkas kesä, ihanine leiripäivineen Jumalan kauniin luonnon keskellä.

Tänäkin syksynä on jälleen järjestetty joka lauantai-ilta kutsukokouksia nuorille seurakuntakodissa, sinne kaikki nuoret ovat tervetulleita sanan ääreen.

Lasten vanhemmat, lähettäkää lapsenne ja nuorene kerhoihin ja tilaisuuksiin, joista ilmoitetaan joka lauantain lehdessä seurakunnallisissa ilmoituksissa, ja lähemmin nuorisotoimistosta ja työntekijöiltä.

■ Vaikutenamme on ollut työntekijöiden puute, mutta

tällä hetkellä on työnäkymme valoisampi, toivomme tulevan vuoden alussa saavamme nuorisopastorin työemme johtoon.

Näillä voimilla joita Jumala on meille lahjoittanut, tahdomme auttaa nuoria, tekemällä työtä heidän parissaan.

KESKI-PORIN NAISTOIMIKUNTA

Toimikuntaan kuuluvat rouvat Lisa Ekko, Mirjam Elovaaara, Vuokko Heikinheimo, Eila Heino, Anja Heinonen ja Irja Sippola.

■ Toimikuntamme pyrkimyksenä on viedä sanomaa Jeesuksesta Kristuksesta mahdollisimman monille seurakuntamme naisille. Pyrimme saamaan kosketuksen yhteisten harrastustilaisuuksien ja kutsu-iltojen merkeissä niin useaan äitiin ja tyttäreeseen kuin toimintamme puitteissa on mahdollista.

■ Nykyisen naistoimikunnan työkauden aikana olemme voineet järjestää Naisten Päivät, jotka olivat Junnilassa 25.—26. 5. 1963, rukouslauantain tilaisuus naisille 5. 10. 1963 seurakuntakodissa, kutsukokous puuvilltehtaan naisille 25. 10. 1963 sekä samoin kutsukokous postin, valtion puhelinkeskuksen ja lennättimen naisille 28. 10. 1963.

■ Vaikeudet? Niitäkin tietysti on, mutta rukoillen pääsemme yli niiden. Jokaista tilaisuutta järjestäessämme on ainoa vaikeuteen viittaava ajatuksemme, miten saamme yhteyden mahdollisimman moneen kanssaisareemme sekä miten ja millä tavalla kutsumme esittäisimme saadaksemme heidät evankeliumin yhteyteen.

Vaikeuksien jälkeen voimme puhua voitoista, joilla Herra on työtämme siunannut. Olemme Hänen avullaan saaneet armon järjestää nuo kaikki yllämainitut tilaisuudet ja mikä eniten on työtämme ja toimikuntamme jäseniä siunannut on se, että jokaiseen tilaisuuteen olemme saaneet yli odotusten harrasta kuulijakuntaa. Rukoilemme siunausta jokaiselle, joka näin mukaantulolaan antaa meille rohkeutta järjestää uusia tilaisuuksia.

DIAKONIATOIMIKUNNAT

■ Mitä on tehty:

Useimmat diakoniatyön toimikunnat ovat varsin nuoria kuten vasta perustetut seurakunnatkin. Siitä huolimatta ovat diakoniatyön toimikunnat kokoontuneet jo useita kertoja ja mikä on kaikkein tärkeintä ne ovat ryhtyneet työhön.

Aluetoimikuntia on jo perustettu Uudellekoivistolle ja "Arava" kaupunginosaan ja sellainen on suunnitteilla Toe-

joelle ja Pinomäkeen. Yhteyksiä on otettu laitoksissa oleviin seurakuntien jäseniin ja heitä on tarkoitus muistaa joulun lähestyessä sopivilla tervehdyksillä. Teljän diakoniatyön toimikunta järjesti sokeain viikon alkajaisjuhlan Väinölässä ja sinne kutsuttiin kaikkien Porin seurakuntien sokeat. Keski-Porin seurakunnan diakoniatyön toimikunnan jäsenet ovat luvanneet organisoida vankiloihin lähetettävien pakettien ja tervehdysten teon. Katastrofiapua on annettu useita kertoja äkillisissä sairaus- ja kuolemantapauksissa.

Diakoniatyön toimikuntien aloitteesta on vanhusten kerhotoiminta aloitettu Teljässä ja Keski-Porissa. Vanhusten huolto onkin asia, jossa aiotaan tulevaisuudessa toimia, mm. on tarkoitus tehdä eläkeikäisistä ja sitä vanhemmista vanhuksesta luettelo eli kortisto alueittain, joka helpottaa yhteydenpitoa heihin. Tulokoon mainituksi, että Yhteisvastuu-keräys hoidettiin kulvana vuonna eri seurakunnissa hyvin. Tulokset muodostuivat seuraaviksi. Su- luissa on merkittynä edellisen vuoden keräystulos. Porin Teljä 2.509:50, Keski-Pori (1.000 nmk) 2.462:75, Länsi-Pori (978:80) 1.408:15, Pihlava (565:—) 531:65, Reposaari (192:—) 292:30 nmk.

Porin seurakunnissa palvelee tällä hetkellä 8 päätoimista seurakuntasisarta, 1 diakoni sekä vankila- ja katulähetystyöntekijä, ja on vain toivotava, että äskettäin perustettujen diakoniatyön toimikuntien myötävaikutuksella työ tehostuu ja voidaan yhtyä Simo-

Korpelan lauluun "Yhdessä" ollen muinoin, voitot suuret saatiin, kunniaksi Herran". Suuri ilon aihe on se, että Porissa toimii Diakonissalaitos, jonka antama panos seurakuntadiakoniaan on tuntuva ja se toimii samalla mielipiteiden muokkaajana lähimmäisten auttamistyöhön.

■ Mitä vaikeuksia: Seurakuntien diakoniatyö on kautta aikojen ollut uskon varassa työskentelyä ilman tarkkoja suunnitelmia. On luotettu siihen, että kristillinen rakkaus ilman muuta löytää kohteet, joissa palvelumieltä ja aineellisia varoja voidaan parhaiten käyttää hätäkärsivien hyväksi. Uskon varassa voidaan tehdä työtä myös tarkkoja suunnitelmia noudattaen. Työsuunnitelman laatiminen on välttämättöntä, mutta se on myös vaikea tehtävä. On todennäköistä, että eräillä alueilla pitäisi suorittaa tarkkaa tutkimustyötä, jotta voitaisiin todeta missä hätä on suurin. Kirkkolaki velvoittaa toimimaan siellä, missä hätä on suurin, mutta emme kukaan voi suoralta kädeltä sanoa onko painopiste nyt vanhusten vai nuorten kohdalla. Olisi myös selvítettävä mitä toiset eri työ-saroilla tekevät. Yhteistyöstä kunnallisen sosiaalitoiminnan ja sosiaalista työtä tekevien järjestöjen kanssa ei voida puhua niin kauan kun tämä kysymys on selvittämättä. Eri-tyistutkimusten ja asiantuntijain avulla olisi yritettävä kar- toittaa se kenttä, jossa seurakuntadiakoniaa suoritetaan, jotta tiedettäisiin mitä tarpeita siellä esiintyy ja mitä siellä muut jo tekevät.

DIAKONIATYÖN TOIMIKUNNAT PORIN SEURAKUNNASSA

Keski-Porin seurakunta:

Puheenjoht. diakoni Otto Syrjä, sihteeri johtopett. Väinö Kätkä, Aili Mäkelä, Arvi Ylönen, Matti Tiainen, Kerttu Gröman, Seppo Sippola, Pentti Ihalainen, Armas Kaijanen, Vilma Heinilä, Varo Kattaja, Anna Mäkelä.

Porin Teljän seurakunta:

Puheenjohtaja opettaja Hanna Arvelin, sihteeri diak. Otto Syrjä, Taimi Eskola, Elvi Hokkanen, Mervi Ilomäki, Kyllikki Auranen, Irja Huttunen Veikko Takala, Eino Saarinen, Osmo Mäenpää, Oskari Pentikäinen.

Länsi-Porin seurakunta:

Puheenjohtaja teoll. khra Voitto Vuola, Hanna Mäkinen, Helmi Arvela, Senja Mäkelä, Helmi Karvanen, Inkeri Lahtela, Aili Järvenreuna, Fanni Hanelius, Kerttu Mäki-Kihniö.

Reposaaren seurakunta:

Puheenjohtaja rovasti Viljo Lauro, Elli Hacklin, Alda Norgren, Maria Lauro, Bertel Hacklin, Timo Jääskeläinen, K. W. Norttala.

Pihlavan seurakunta:

Kirkkoneuvosto.

Diakoniatoimisto Itäpuisto 14 on avoinna kaikkina arkipäivinä paitsi lauantaina klo 9—12. Joulua edeltäneellä viikolla 16.—21. 12. klo 9—14. Jouluviikolla ei ole jake-
lua, mutta tavaraa kyllä vastaanotetaan yllämainittuina aikoina.

Jouluavustusta odotetaan Porin diakoniatoimistossa.

TEMPPELIN KELLOT

PORIN KIRKON 100-VUOTISKANTAATTI Sanat: Jaakko Haavio — Sävellys: Väinö Haapalainen

1.

SAVUN VARJO

Kun sauvallansa Herra maata lyö,
on turhuutta ja tuhkaa ihmistyö.
Rakentamamme palaa hulmahtain.
Ja ihminen on savun varjo vain.

Ei kultaa, kunniaa, ei mahtiin maan
voi ihmislapsi panna toivoaan.
Vain lyhyt hetki — kaikki katoaa,
tomuksi tomu muuttuu, maaksi maa.

Ikuista etsikäämme, kestäväää!
Muu sortukoon, vain Herran sana jää.
Vain Kristus-kallio on ikuinen
ja Herran seurakunta päällä sen.

2.

TEMPPELIN KELLOT

Kellot soivat aikaa uutta,
siunattua vastaisuutta.
Kellot soivat kunniaa
Jumalalle, korkeimmalle.
Kellot soivat maailmalle
uuden armon sanomaa.

Kellot soivat: Tulkaa tänne!
Täällä vartoo Ystävämme,
armahdaja ihmisten,
virvoitusta, lohdutusta,
syntein anteeksantamusta
syntisille tarjoten.

Kellot soivat hiljaisuutta,
rauhaa, iankaikkisuutta.
Vaietkoon nyt kaikki maa.
Ylentäkää sydämenne!
Herra saapuu keskellenne.
Valvokaa ja rukoilkaa!

3.

NOUSEVAN POLVEN RUKOUS

Sä olit turva isien,
Jumala, vuotten mennen
ja kautta päivän helteisten
johdatit heitä ennen.

Sua patriarkat palvoivat,
profeetat kumarsivat
ja hartaat psalmilaulajat
iloiten tunnustivat.

Ja hurskaat äidit katsoivat
sun, Herra, kasvohisi.
Ja vaivain jälkeen saapuivat
he rauhanmajoihisi.

Apostolit ja marttyyrit
todisti armostasi,
ja taivaan pyhät enkelit
veisasi kiitostasi.

Mä olen nuori, innokas,
vaan heikko, kuljen harhaan.
Kun houkutus on voimakas,
jo hylkään suunnan parhaan.

Mun anna oikein ymmärtää
pyhäisi esikuvat,
niin että tie ja määränpää
myös mulle kirkastuvat.

Suo armosi nyt voimaksi
mun nuoruuteni teille.
Mun saavuttaa suo rauhan maa,
se, jonka annoit heille.

Oi-Pyhä Kolmiyhteys,
Tie, Totuus, Elämämme!
Sinulle soikoon ylistys
alati keskellämme!

5.

KAUNIIT SATAMAT

Meren aavoilta laskivat satamaan
monet outojen reittien laivat.
Oli joillakin tuulta purjeissaan,
vaan jotkut luovia saivat.
Ja vaivoin, murskana peräsin
joku saapui ja heitti ankkurin.

Nyt perillä ollaan. Milloinkaan
ei ylitse parkuvan kannen
meri ankara heitä vaahdoaan
joka köyttä piukkaan pännän.
Ei uhkaa taivas, ei vaani maa,
Ei laivaa, ei lastia uppoavaa!

Hyvä Jumala, näyttöös meille tie
meren ylitse satamaasi
ja hoida ruoria, laivaa vie,
niin löydämme taivaan maasi.
Se on kaunis ja kirkas kuin aamun koi.
Kotorantaan laivamme ankkuroi.

6.

KIITOSVIRSI

Soit, Herra, meille kauniin maan
ja rakkaan kaupunkimme
ja nostit suuren kunniaan
huoneesi, temppelimme,
kun tänne saavuit sanassa,
pyhissä sakramenteissa,
ja sinut kohtasimme.

Nyt kiitoksemme sulle soi
kaikista lahjoistasi!
Kun uudet urut huminoi
uudessa taivaassasi,
myös usin äänin laulamaan
vie meidät sinne, lapset maan,
sun armahdaminasi!

HUOLEHDIMME KAIKESTA ALALLAMME

Heikkilän

HAUTAUSTOIMISTO

OM. U. KARIHAARA

PORI - LIISANK. 18 PUH. 12125

~AJANMUKAINEN SAATTOALO~

Ei tänäkään päivänä kristittyä
voida tuntea ulkokuorensa mukaan,
onpa kysymys vaatteista, puheen-
parsista eikä edes ns. kristillisistä
tavoista. Hänet tunnetaan Jumalan
kasvojen edessä, niin kuin Ju-
mala tunsikin lyödyn publikaanin
temppelin pimennossa.

Matti A. Mustonen

TEKIJÄN SELITYS

1. Savun varjo — muisto kirkon palosta ja sen antama opetus.
2. Temppelin kellot — uusi kirkko valmistui ja palvelee jatkuvasti seurakuntaa.
3. Nousevan polven rukous — edesmenneitten polvien hurskauselämän muistelu. He ovat siirtyneet pyhien seuraan, jota väläytelään. Nuori polvi haluaa kulkea esi-isien teitä. Nuori polvi — nykyinen sukupolvi. Tämä osa ajateltu kahden kuoron esitettäväksi mikäli mahdollista.
4. Tehtaan varjossa — Teollisuuskaupunki Pori sosiaalisine ongelmineen, jotka vain Kristuksen evankeliumi voi ratkaista.
5. Kauniit satamat — Pori on myös satamakaupunki. Kirkkolaiva-symboliikkaa. Kilvoitteleva seurakunta purjehtii kohti taivaan satamaa. Perille päästään, vaikka monen ahdistuksen kautta.
6. Kiitosvirsi — seurakunnan yhteisesti veisattava tutulla koraalisävelmällä, jollaista on nähdeksi useitakin tähän mittaan sopivia. Säveltäjä valitkoon ja sovittakoon.

Jaakko Haavio

4.

TEHTAAN VARJOSSA

Suo meidän leipätyömme raskaan alla,
oi Herra, tuntee: sä kaikkialla
voit siunata ja hoitaa ihmisen.
Olihan itse, kertoo Pyhä sana,
työmiehenä ja kuorman kantajana
ja uuvuit kesken matkan helteisen.

Siis tuskan tiedät, ahdistuksen, pelon
ja niukat riemut köyhän ihmiselon
ja kiusaukset päivän ankanan.
Vaan tunnet myöskin selvemmin kuin kukaan
syvimmän tiedon, raamattujen mukaan,
ja laupeuden Isän, Jumalan.

Sä olet vanhurskas ja vaadit meiltä
pois kääntymistä erheittemme teiltä,
vaan särkynyttä mieltä armahdat.
Ja oikeutta vaadit pohjaan saakka:
ei ihmistä saa painaa orjan taakka.
Sä Vapahtaja olet, vapahdat.

Siis saavu, Jeesus, tehdassaleihimme
Sua, parhain ystävämme, tervehdimme.
Tuo hyvyttäsi ihmissuhteisiin.
Sun läsnäolo levittää rauhaa
ja elämää, kun kuollut kone pauhaa,
ja rakkautta kaikkein sydämiin.

KESKI- PORIN KIRKON SATA- VUOTIS JUHLAN VALMISTELUT

Seurakunnassa valmistaudutaan parhaillaan kirkon satavuotisjuh-
lallisuuksiin, jotka järjestetään tu-
levana uudenvuodenpäivänä.

Tämä juhla ei ole yksinomaan Keski-Porin seurakuntalaisten juhla, vaan myös Porin muissa seurakunnissa asuvien, sillä ennen äskettäin tapahtuneiden seurakuntajakojen toteuttamista Kokemäenjoen rannalla kohoava punatiilinen kirkko oli niin kaikkien porilaisten kuin Porin maalaiskunnassa-kin asuvien oma kotikirkko.

Kirkko valmistui vuonna 1863, ja se vihittiin juhlallisesti uudenvuodenpäivänä 1864. Juuri tästä syystä vietetään satavuotisjuhla-
suudet uudenvuodenpäivänä. Juhla on valmistellut 2. joulukuuta 1959 valittu toimikunta, jonka puheenjohtaja on Keski-Porin kirkkoherra, rovasti Matti A. Mustonen.

Juhlatoimikuntaan kuuluvat lisäksi lehtori Kaarina Alava, lehtori Hemmi Kolviemi, kirjastonhoitaja Henry Granfors, museonjohtaja Unto Salo, rakennusmestari Toivo Korpela, pankinjohtaja T. J. Peltari, taloudenhoitaja Paavo Yrjölä, diakoni Yrjö Ahola ja pastori Paavo Tarna ja Aatos Laiho.

Rovasti Mustonen on kertonut juhlien valmisteluista seuraavaa:

— Huomattavin itse kirkkoa koskeva ja samalla satavuotisjuhlien valmisteluihin liittyvä työ oli

seinien peseminen, mikä tapahtui jo viime vuonna. Myös kirkon vaa-
tetusta uudistetaan, joulukuussa
saadaan uusi vihreä messukasukka
ja uusi samanvärisen alttarivaate
eli antependium. Kuorin perma-
non matto on jo uusittu, ja kirkon
sakaristoon tulee ehtoollisastioiden
pesulaite.

— Kirkon valaistusta parannetaan kruunujen lamppuja vahvistamalla sekä 12:lla uudella seinävalaisimella, jotka on suunnitellut taiteilija Mauri Almari. Suunnitel-
teilla on vielä kirkon tornikellon
sekä kuorin ikkunoiden kauniiden
lasimaalausten valaiseminen, mikä
tosin on osoittautunut hyvin vai-
keaksi. Myös kirkonkellojen soiton
parantamista tutkitaan.

— Satavuotisjuhlien mennessä valmistuu kirjoittamani kirkon
historiikki. Teoksesta tulee noin
satasivuinen ja kuvitettu.

— Itse juhlapäivä aloitetaan jumalanpalveluksella. Saarnan pitää
arkkipiispa Ilmari Salomies. Var-
sinainen satavuotisjuhla on uuden-
vuodenpäivän iltana, ja tässä tilai-
suudessa Porin kirkkokuoro lau-
laa rovasti J. Haavion kirjoitta-
man ja Reposaaressa seurakunnan
kanttori-urkuri, säveltäjä Väinö J.
Haapalaisen säveltämän juhlakan-
taatin "Temppelin kellot". Iltajuh-
lassa on myös juhlaesitelmä, jossa
kosketellaan sekä seurakunnan
400-vuotistaipaleesta että kirkon sa-
tavuotista olemassaoloa. Tilaisuus-
den päättää liturgia.

SEURAKUNTADIAKONIA HERÄTTÄÄ PALVELUMIELTÄ

Kirkkoneuvosto voi perustaa seurakuntaan diakoniatyön toimi-
kunnan tehostaakseen seurakun-
sa tehtävää diakoniatyötä. Se on
tarpeellinen varsinkin suurissa
seurakunnissa, missä kirkkoneu-
vostolla on työtä runsaasti. Pienis-
sä seurakunnissa kirkkoneuvosto
voi hoitaa diakoniatyön toimikun-
nalle kuuluvat asiat. Kirkkolaissa
määritellään että seurakuntadiako-
niaa tekevien ihmisten tulee etsiä
auttamiskohteet ja avun tulee koh-
distua sinne missä hätä on suurin.
Siksi diakoniatyön toimikuntaan
valitaan jäsenet eri kaupunginosi-
sta ja alueelta niin että syrjäisem-
mät kulmakunnatkin tulisivat täs-
sä työssä huomioiduiksi. Itseoi-
kettuna kuuluvat diakoniatyön toi-
mikuntaan seurakunnan kirkko-
herra, seurakuntasisaret ja muut
päätoimiset diakoniatyön tekijät.
Puheenjohtajana toimii joko seura-
kunnan kirkkoherra tai kirkkoneu-
voston siihen hyväksymä henkilö.

Keski-Porissa, Porin Teljässä, Län-
si-Porissa ja Reposaaressa on dia-
koniatyön toimikunta. Pihlavan se-
urakunnassa diakonia-asioita hoi-
taa kirkkoneuvosto.

Diakoniatyön toimikuntien teh-
tävät ovat niin moninaiset, että on
mahdotonta tehdä tarkkaa luette-
loa siitä mitä ne käsittävät. Teh-
tävistä voisi sanoa, että niihin
kuuluu kaikki mitä kristillinen
rakkaus suoritettavaksemme aset-
taa. Seuraavassa yritän tuoda esi-
le vain osan tärkeimpiä alueita
joilla voidaan diakoniatyötä suo-
rittaa ja suoritetaankin. Diakonia-
työn toimikunnan tehtäviin kuu-
luu:

1. Aidon palvelumielen herättäminen ja kasvattaminen niin, että yhä useammat seurakun-
nan jäsenistä saataisiin mu-
kaan lähimmäisen auttamis-
työhön.

2. Katastrofiavun antaminen kii-
reellisissä onnettomuustapauk-
sissa: Kuolemantapaukset, tu-
lipalot, sairaustapaukset ja
muut onnettomuudet. Yhteis-
vastuurahestosta voidaan no-
peasti antaa taloudellista tukea.
3. Yhteydenpito laitoksissa ole-
viin seurakunnan jäseniin: Sai-
raalat, parantolat, vanhainko-
dit, työlaitokset, vankilat ja al-
koholistihoitolat.
4. Huolehtia seurakunnan alueel-
la toimeenpantavista keräyk-
sistä mm. Yhteisvastuukeräyk-
sestä.
5. Järjestää kerho- ym virkistys-
tilaisuuksia vanhuksille, aisti-
viallisille, sota- ja siviil-invali-
deille. Kesäleiritoiminta edel-
lämainituille sekä äitien virkis-
tysleirit.
6. Tukea seurakuntasisarten ja
muiden diakoniatyötä tekevien
henkilöiden toimintaa.
7. Jokainen diakoniatyön toimi-
kunnan jäsen on oman alueen-
sa yhdyshenkilö, jonka puoleen
aputarvitseva voi kääntyä.

Hänen tulee myös ottaa selvää
oman alueensa hätäänjoutu-
neista ja toimia niin, että mah-
dollisimman pian autetaan.

8. Diakoniatyön toimikunta te-
kee esityksiä seurakuntaan
tarvittavista diakoniatyönteki-
jistä.
9. Se voi perustaa eri kaupungin
osiin aluetoimikuntia joiden
tehtävät ovat samat kuin edel-
lä on lueteltu.
10. Diakoniatyön toimikunta voi
perustaa työ- ja ompeluseuro-
ja diakoniatyön tukemiseksi.

Otto Syrjä

Yli 40 vuotta hautauspalvelua

Suurin — Suosituin
Kuljetukset autoillamme
kaikkialle

UUDEN KIRKON SUUN- NITTELUJA

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin aloitteesta ryhdyttiin v. 1833 suunnittelemaan Porin uutta kirkkoa. 17. 9. 1833 päätettiin kirkonkokouksessa lähettää "korkeille viranomaisille" anomus piirustusten saamiseksi kirkkoa varten, koska Porissa ei ollut mahdollisuuksia sellaisten saamiseen. Anomuksessa todettiin, että noin 500—1.000 henkilöä käy säännöllisesti tavallisten pyhäpäivien jumalanpalveluksissa. Sen vuoksi kirkko oli suunniteltava niin tilavaksi, että 3.000—4.000 henkilöä mahtui alakerrokseen ja tulevaisuudessa voitoin ajatella vielä lehterien rakentamista. Kirkonkokous toivoi saavansa nähdä piirustusedotukset ennen niiden lopullista hyväksymistä. Kirkon paikaksi ehdotettiin entistä tonttia.

"Korkeat viranomaiset" olivatkin nopeita. Sillä seuraavana vuonna seurakunta sai Intendenttikonttorin johtajan C. J. Engelin laatimat piirustukset, jotka Senaatti jo oli hyväksynyt 4. 10. 1834. Piirustukset hyväksyttiin 21. 12. 1834. "alamaisesti kunnioittaen ja tyytyväisesti". Päätöksessä mainittiin, että rakennustyöhön oli ryhdyttävä viimeistään v. 1846. Siihen mennessä oli koottava varoja tarkoitusta varten.

— Ajan kuluessa asia alkoi mutkistua. Vuonna 1841 oli kirkkoherra Gustaf Renvall lähettänyt Intendenttikonttorille anomuksen kokonaan uuden piirustuksen saamiseksi. Asia esiteltiin 12. 12. 1841 pidetyssä kirkonkokouksessa, joka päätti pyytää piirustusta kahdeksankulmaisesta kirkosta, koska se laskelmien mukaan piti tulla halvemmaksi. Asia raukesi kuitenkin.

8. 3. 1844 pidetyssä kirkonkokouksessa todettiin, että kah-

den vuoden kuluttua oli ryhdyttävä työhön. Kuitenkaan ei vielä lääkään valittu rakennustoimikuntaa, vaan sen sijaan kumpaisenkin seurakunnan kirkonrakennushoitokunnat. Kaupunkiseurakunnan rahaston hoitokuntaan valittiin: eversti G. M. Göös puheenjohtajaksi sekä jäseniksi tullinjohtaja P. G. Dahlbäck, kauppiat C. F. Rosenlew ja G. Duvaldt, käsityöläiset K. M. Lindström ja C. F. Sandberg, ruokatavarakauppiat Fr. Säfström ja Claes Nummellin sekä työmiehet Aron Lindgren ja Elias Fagerholm. Maaseurakunnan rahaston hoitokuntaan tulivat: ruukinparuna Fredrik Lebell puheenjohtajana, joka kuitenkin seuraavana vuonna erosi myytyään Tuorsniemen lasitehtaan apoteekari C. E. Ricketenille, joka valittiin hänen sijaansa puheenjohtajaksi, sekä jäsenet: talonliis Gustaf Mattila Ruosniemestä, Michael Yli-Gesti Hyvelästä, Erhard Boelius Kyläsaaresta, Johan Erkkilä Preivikisistä, rustilallinen Johan Nygård Päärnäsistä, Johan Forsvård Lyttilästä ja Matts Långara Ytteristä. 23. 3. 1845 valittiin kuolleen Johan Nygårdin tilalle rustitilallinen Johan Jacob Inberg.

Seuraavana vuonna, 21. 9. 1845, pidetyssä kirkonkokouksessa tuli rakennuskysymys vakavasti esille. Olihan työ aloitettava päätösten mukaan seuraavana vuonna. Mutta silloin herätettiin kysymys kirkkorakennuksen muuttamisesta toiseen paikkaan, kuninkaan kartanon tontille. Vaikka suurin osa seurakuntalaisista oli vanhaan paikkaan kannalla, ilmoitettiin kokouksessa, että asiasta tulitiin vetoamaan korkeimpiin viranomaisiin. Liikuttavää oli että seurakunnan vanha kappalainen, varapastori Elias Ekblom (kappalaisena vv. 1825—56)

PORIN KIRKON 100 — VUOTISVAIHEITA

puhui lämpimästi kirkon vanhan tontin puolesta lausuen mm. seuraavaa:

"Ei kukaan voi väittää vääräksi, että vanhan kirkon paikka on parhain ja tarkoitukseen sopivin. Onhan tämä avoin, vapaa, korkea paikka, jonka meidän poismenneet ja täällä ympärillämme lepäivät esi-isämme, jotka lähes 300 vuoden aikana ovat kokoontuneet tänne jumalanpalvelukseen, ovat kahdesti ennenkin tarkoitukseen valinneet ja juhlanilaisesti vihkiineet. Täällä seisoi näet kirkko, joka tuokokuun 28. päivänä 1698, samoin kuin suurin osa kaupunkia, paloi. — Täällä seisoo vielä tämä Herran huone, joka pystytettiin vuonna 1700 entiselle paikalle ja säilyi ikäänkuin Jumalan ihmeenä kesäkuun 10. päivänä 1801, jolloin tuli poltti kokonaan kaupungin, niin ettei mitään muuta kuin tämä Herran huone jäänyt jällelle. — Minä tulen kaikella luottamuksella vetoamaan tulevan jälkimmeilmaan, joka tulee karran lausumaan tuomionsa asiassa. — — —"

Siiä syystä, että eräät seurakuntalaiset vetosivat Senaattiin saadakseen kirkon rakennetuksi uuteen paikkaan, kirkon rakentaminen jäi. Asia sai ratkaisun 18. 2. 1851, jolloin Senaatti päätti että kirkko oli rakennettava uudelle paikalle ja hyväksyi Intendenttikonttorin päällikön, arkkitehti E. Lohrmannin piirustuksen sekä kustannusarvion, joka nousi 46.084 ruplaan 82 kopeekkaan, nykyrahassa 4.608.482 markkaan. Asiaa käsiteltiin vielä 6. 4. 1851 kirkonkokouksessa, jossa enemmistö asetti vanhan tontin kannalle, vedoten asiassa tuomiokapituliin. Tuomiokapituliin rakennuksen muuttamisesta toiseen paikkaan, kuninkaan kartanon tontille. Vaikka suurin osa seurakuntalaisista oli vanhaan paikkaan kannalla, ilmoitettiin kokouksessa, että asiasta tulitiin vetoamaan korkeimpiin viranomaisiin. Liikuttavää oli että seurakunnan vanha kappalainen, varapastori Elias Ekblom (kappalaisena vv. 1825—56)

Porilaiset rakastavat kirkkoansa. Eikä syyttä. Nyt ovat unohtuneet jo kaikki ne rasitukset, jotka painoivat kahden sukupolven hartioita kirkon rakennustyön jälkeen. Nyt ihailimme menneiden sukupolvien suurta uskallusta. Se perustui vakaaseen uskoon Jumalaan, että kaiken ajallisen hävityssä ja ihmiselämänsä jorjuudessa Jumalan armo ja uskollisuus pysyy sukupolvesta toiseen niille, jotka pitävät hänen liittonsa.

KIRKKO KAUPUNGIN SUURESSA TULIPALOSSA.

Elä ole enää selvitettävissä, oliko kirkon rakentamisen lykkaamisen takana vain halu estää työ kaikin mahdollisin keinoin, vai oliko sillä asiallisia perusteita. Nykyhetken silmillä katsottuna olisi varmaan entisen tontin nykyisen Rantapuiston alue ympäristöineen, jossa sijaisi seurakunnan vanha haustauma, sopinut erittäin hyvin kirkon paikaksi. Samalla olisi entisen hautausmaan alue voinut jäädä rauhoitetuksi puistoksi, jossa olisivat saaneet rauhassa levätä menneiden sukupolvien luut. Nyt kun hautausmaan alue on myyty asunto- ja tehdastoiteiksi sekä on kadun alla, ne on hajoitettu eri tahojen le. Vain osa on saatu pelastetuksi ja viety uuden hautausmaan multaan.

Kun tulipalo oli hävittänyt suurimman osan kaupunkia, oli taloudellinen hätä kova. Koko maassa kerättiin avustuksia pahimmin puutetta kärsiville. Oli luonnollista, ettei seurakunta voinut ryhtyä oikopäätä paljon pääomia vaativaan rakennushankkeeseen. Olihan tarkoitukseen koottu pääomat täysin riittämättömätkin. Kaupunkiseurakunnan rakennusrahastossa oli v. 1852 varoja 11.730 ruplaa 40 kopeekkää ja maaseurakunnan rahastossa 2.636 ruplaa 93 kop., yhteensä 14.367 ruplaa 33 kopeekkää. Kustannusarviohan oli 46.084 ruplaa 82 kopeekkää. johon summaan ei vielä ollut laskettu mukaan päivätöitä (taksivärkkejä), jotka olivat keskim. yksi työpäivä jokaista rippikoulunkäynnistä kohden vuodessa. Mutta sen lisäksi syytyi v. 1853 ns. Itämainen sota, jossa Venäjä vastassa olivat Englanti, Ranska ja Turkki. Se päättyi v. 1856. Oli täysin mahdollista sodan aikana saada lainaa. Myöskin sen aikana sai Pori kokea menetyksiä, kun vihollislaivasto hävitti porilaisten purjelaivoja.

Seurakunnan ensimmäisiä tehtäviä oli väliaikaisen kirkon rakentaminen Juhannuslehtoon. Varsinaisen kirkon valmistuttua purettiin väliaikainen kirkko. Kirkon rakennusrahastotoimikuntaan kuului v. 1852: puheenjohtajana kirkkoherra Herman Hellen sekä jäseninä kaupunkiseurakunnasta postimestari P. V. Vikman, kauppiat I. Carström ja C. Martin, kon-

suli Ant. Björnberg, joka oli palkkiotta hoitanut rahaston, maaseurakunnasta rustholli. E. Boelius, J. Inberg, J. Erkkilä, I. Lampo, J. Mattila, J. Yli-Kesti. Rahastonhoitajaksi maaseurakunnan puolesta valittiin ruokatavarakauppias C. J. Lönnqvist.

Vasta Itämaisen eli Krimin sodan päätyttyä voitiin alkaa suunnitella kirkon rakentamista. Kenraalikuvernööri, kreivi F. W. R. Berg tutustui kiertomatkallaan maassa ja käydessään Porissa kirkon piirustuksiin. Hän tahtoi muuttaa tornin muotoa ja teettää kirkon holvit tiilestä puuholvin sijaan. Samalla hän oli antanut silloisen kaupunginarkkitehdin C. J. Heidekenin tehtäväksi uuden piirustusedotuksen kustannusarvion laatimisen. 21. 6. 1857 pidetyssä kirkonkokouksessa hyväksyttiin piirustukset ja kustannusarvio lopullisesti. Arkkitehti E. Lohrmannin piirustuksista poiketen, jotka oli hyväksytty v. 1851, oli kahdessa kerroksessa olevien ikkunoiden sijaan ne piirretty korkeiksi ja yksinkertaisiksi sekä tehty eräitä muitakin muutoksia. Kustannusarvio kohosi 60.013 hopearuplaan eli 600.130 nmk:aan. Rakennusaineisiin oli, arvioitu menevän noin 38.573 rpl. 40 kop., siis 385.734 nmk, ja työpalkkoihin noin 21.440 rpl. eli 214.400 nmk. Senaatti vahvisti piirustukset ja kustannusarvion 2. 11. 1858.

UUDEN KIRKON RAKENNUSTYÖ

Kiveä, puuta ja rautatavaraa tarvittiin runsaasti. Yksinomaan tilien luku oli noin 1.800.000 kpl. Kalkkia tuotettiin Götlanista 712 tynnyriä ym.

Kirkon perustustyöt aloitettiin 25. 5. 1859 ja saatiin vuoden aikana päätökseen. Työt todettiin hyvin tehdyiksi. Muuraustyöhön rakennusmestariksi otettiin muurarien oltermanni Stefan Träskelin Turusta ja hänen avukseen rakennusmestari Johan Enberg, samoin Turusta. Työ aloitettiin keuhäl- lä 1860 ja joulukuussa todettiin, että kirkkorakennus oli suunnitelmien mukaisesti ko-

honnut yli puolikokkeuden. Työssä oli ollut 24 ammattimuuraria. Rahaa oli käytetty 39.386 rpl. eli 393.860 nmk. Vielä laskettiin tarvittavan 23.160 rpl. 67 kp.

Vuoden 1861 kuluessa saatiin muuraustyö loppuun suoritetuksi. Myöskin kirkko katettiin kupariseppä A. P. Bruen johdolla. Ulkoseinien saumaus ja sisä-

Arkkitehti Aleks. Lehtonen sanoi kerran katsellessaan Porin kirkkoa, että se on ainoita Suomen uusgoottilaisia kirkkoja, jossa gotikka elää. Niinkään muinaistieteellisen toimikunnan sihteeri, fil. maisteri A. Sinisalo kirjoitti tämän vuoden maaliskuussa eräässä artikkelissaan, että Porin kirkon hienostunut ja hallittu ulkoarkkitehtuuri edustaa uusgotiikkamme korkeinta tasoa.

seinien rappaus suoritettiin v. 1862. Lattiaan tarvittavat laakakivet tuotettiin Öölannista ja niitä varten saatiin tullivapaus.

Arkkitehti Heideken, joka oli syntyperältään ruotsalainen, oli piirtänyt kirkon tornin valuraudasta tehtäväksi, ehkäpä pitiäen esikuvanaan Tukholman Ritariholman kirkkoa. 3. 1. 1861 teki seurakunta sopimuksen Porin Konepajan omistajien konsuli Ant. Björnbergin ja varatuomari K. J. Lönegrenin kanssa sen valmistamisesta. Rakennuspiirustukset ja kestävyyslaskelmat oli tehnyt myöskin Ruotsista Suomeen tullut insinööri, arkkitehti G. T. P. Chiewitz.

Tornin lopulliseksi painoksi tuli 63.750 tonnia. Sen rakennusvaiheen aikana oli seurakunnan ja konepajan välillä ristiriitoja, jotka johtivat jopa oikeudenkäynteihin. Tornin lopulliseksi hinnaksi tuli noin 18.980 rpl. 42 1/2 kop. eli 189.804,25 nmk.

RAHOITUSVAIKEUKSIA

Kuten edellä viitattiin, oli rahoituskysymys Porin palon jälkeen kokonaan järjestämättä.

Seurakunta päätti anoa Keisarilta oikeutta koota kaikissa Suomen ev. lut. kirkkoissa valetti kirkonrakennustyötä varten. Senaatti myönsikin sen 30. 6. 1853 ja samalla oikeuden koota keräyslistoilla varoja tarkoitukseen. Kolehtien tuotto oli vuoteen 1865 mennessä kaupunkiseurakunnan osalta muista seurakunnista 2.559 rpl. 90 1/2 kop. ja omasta seurakunnasta koottuna 153 rpl. 72 3/4 kop., yhteensä 2.713 rpl. 63 kop. Maaseurakunta sai tällä tavoin varoja vastaavasti 1.633 rpl. 95 1/12 kop. ja 55 rpl. 88 5/12 kop., yhteensä 1.689 rpl. 83 1/2 kop.

Sen lisäksi koottiin verotuksella varoja huolimatta taloudellisesta ahdingosta.

Mutta kun kirkkorakennus oli valmis, todettiin että niin kaupunki- kuin maaseurakunnan velat olivat erittäin suuret ja raskaat. Vuonna 1870 oli kaupunkiseurakunnalla velkaa yhteensä 220.000 mk eli nykyrahassa 550.000 mk ja maaseurakunnalla velkaa 80.768 mk, nykyrahassa 201.920 mk. Kun seurakuntien asukasluvu oli siihen aikaan hiukan yli 10.000, oli taloudellinen rasitus tavattoman raskas.

Kaupunkiseurakuntaanoi Senaattilta lupaa 240.000 mk obligatiolainaa, joka myönnettiin. Lainalla oli 5 pros. korko

ja sen takaisinmaksuaika oli 37 vuotta. Lainan tarkka suunnittelu ja järjestely annettiin konsuli Wilhelm Rosenlewin, konsuli Johan Grönfeltin, kirja-kauppias Otto Palanderin ja lääketieteen ja kirurgian tohtorin Teodor Tigerstedtin tehtäväksi. Laina saatiin maksetuksi pois kokonaisuudessaan vuonna 1908.

Maaseurakunta ei osallistunut kaupunkiseurakunnan obligatiolainahankkeeseen, vaan kamppaili läpi suurten vaikeuksien, kunnes 27. 1. 1916 viimein maksuerä 1.000 mk ynnä sen korko 50 mk saatiin suoritetuksi.

RAKENNUSRAHASTON HOITOKUNTA JA RAKENNUSTOIMIKUNTA

Edellä on jo lueteltu kirkon rakennusrahaston toimikunnan jäsenet vuonna 1852. Se vastasi myöskin rakennustoimikuntaa. V. 1857 erosi siitä rahastonhoitaja, kauppias Ant. Björnberg, jonka tilalle valittiin kauppias Carl Martin, joka jo aikaisemminkin oli ollut toimikunnan jäsen. Uusia jäseniä valittiin mm. hovioikeuden notaari K. J. Lönegren, tullinjohtaja P. G. Dahlbäck, kauppias Petrell, J. Grönfelt, vaaturi J. Löfblom, uunintekijä R. R. Rosendahl sekä ruokatavarakauppias A. M. Rhenström ja A. Lietzen. V. 1859 valittiin poismuuttaneen Lönegrenin sijaan kaistraatin notaari A. A. Andersson.

2. 12. 1860 erosi puheenjohtaja, rovasti Herman Hellen paikaltaan ja hänen sijaansa valittiin kauppias A. G. Hagner. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin hänen tilalleen kauppias Fredrik Juselius.

Kun kirkko oli valmis ja kamppailtiin ylivoimaisten vaikeuksien kanssa, pyysivät rakennustoimikunnan jäsenet v. 1867 eroa toimikunnasta. Heidän tilalleen valittiin uusi toimikunta, jonka tehtäväksi tuli erikoisesti rahakysymysten hoito. Jäseniksi tulivat: puheenjohtajaksi sotakamreeri C. P. Ekholm, pankinkomissaari C. J. Palmroth, pakkahuoneen päällismies A. J. Cumlander, kauppiat W. Rosenlew, J. D. Mollis ja D. v. Widbom, porvarit S. Stenroos, J. F. Brander, ja ruokatavarakauppias P. Larsson, uunintekijä F. Stenberg, nahken aikaan hiukan yli 10.000, oli taloudellinen rasitus tavattoman raskas.

Samana vuonna rahastonhoitajan toimesta eroa pyytäneen kauppias C. Martinin tilalle valit-

tiin kirkonisäntä, kauppias P. A. Inberg, joka hoiti tehtävää vv. 1867—75.

Tämän toimikunnan aloitteesta järjestettiin em. obligatiolainaa.

Maaseurakunnan rakennusrahaston hoitokunta, jonka jäsenet on edellä jo mainittu, muuttui myöskin vuosien kuluessa useaan otteeseen. Sen puheenjohtajana toimi rovasti H. Hellen. Hoitokunta toimi myöskin rakennustoimikuntana ja sen kokoukset pidettiin yhdessä kaupunkiseurakunnan toimikunnan kanssa.

KIRKON VIHKKIMISJUHLA

Joulukuun 3. päivänä 1863 tarkastettiin ja otettiin vastaan kirkkorakennus. Tarkastuksen suoritti vt. lääninarkkitehti A. J. Lühchow. Tapauksesta kertoi Björneborgs Tidning seuraavasti:

"Kello 6 jpp. olivat kirkon kaikki krunut valaistut ja ruutupaljojan torvisoittoja kuultiin. Uusi kirkko oli koraalinen, jonka jälkeen koulunoriso lauloi torvisoitton kunnan siestämistä "Hoosian" ja virren. Lopuksi soitettiin Porilaisten marssi."

Kirkon vihkiminen suoritettiin uuden vuoden päivänä 1864. Arkkipiispa Edvard Bergenheim oli määrännyt Ulvilan kirkkoherran, rov. H. Hellenin suorittamaan sen. Porissa ilmestyneessä "Satakunta"-lehdessä 3. 1. 1914 oli kuvaus kirkon 50-vuotisjuhlasta. Rov. Hellenin avustajina tilaisuudessa olivat Porin kappalainen K. F. Riedell, Ahlaisten kappalainen J. A. Nordgren, Ulvilan kappalainen P. J. Hellen, Porin

kollega P. A. Stenhagen sekä pastorit J. F. Sohlberg Ulvilasta ja K. H. Tervanen Porista.

"Sittenkun seurakunta, noin 5.000 henkeä, oli saapunut alkaisin aamulla runsaasti valaistun kirkkoon, alkoivat juhlienot virren-veisuilla, jonka aikana papit astuivat alttarille. Seurakunnan paimen, rovasti Hellen tulkitsti sitten tunnetulla kaunopuheisuudellaan hetken korkeata merkitystä. Puheen jälkeen kuului lehterillä erinomaisen kaunis Kuhlman sävelmä ylistyslaulu, jonka vartavasten harjoitettu kuoro lauloi urkujen ja torvien säestämänä. Tienhoori Nordeman, joka johti laulua, ei ollut säästynyt valjojan enempiä soitannollisen puolen kuin paikallisten lauluvaimojenkaan muokkauksissa. Sittenkun laulu oli valennut, luki kukin avustava pappi raamatunlauseen alttarilla ja sen jälkeen päätettiin vihkimistoimitus virrellä."

Jotain seurakuntalaisten herkkimmistä tunnoista lienee jäänyt niihin kahteen kirkonkelloon, jotka seurakunta oli heti palon jälkeen hankkinut. Suurempaan kelloon oli ruotsinkielellä valettu sanat: "Ostettu vuonna 1852, jolloin tulipalo hävitti kaupungin. Valoi M. Svedberg Maalahdessa." Sen alla olivat sanat: "Jumalan apu alkaa vasta silloin kun ihmisapu loppuu. Jumala voi avun lähettää, surumme iloksi muutttaa." Pienempään kelloon oli valettu suomenkielellä sanat: "Porin seurakunta ostanut v. 1852, jolloin kaupunki tulipalolta hävitettiin ja valettu M. Svedbergiltä Maalahdessa. Vastakkaisella puolella olivat sanat: Sun itkupisaras muuttua sinun Jumalas ilon ja riemun majaks ja kääntää kaikki parhaks Jumalan tahdon perään sua vaivaist auttaa erään."

Vasta v. 1898 päätettiin kirkko maalata sisältä arkkitehti A. Krookin laatimien suunnitelmien mukaan. V. 1962 suoritettiin kirkon seinien pesu ja pilalle menneiden kohtien uudestimaalaus.

1920-luvulla suunniteltiin katedraaliliasien hankkimista kirkkoon. Samalla vedottiin yleisöön avustusten saamiseksi. Vetoamus ei ollutkaan turha, sillä vuorineuvos ja rouva Walter Ahlström lahjoittivat 1 simaalautsen hankkimista varten kirkon kuoriin ikkunoihin 100.000 vmk. Maalaukset tilattiin taitelija Magnus Enckel-

KIRKON SISUSTUS

Arkkitehti Chiewitz laati piirustukset ja suunnitelmat kirkon sisustukseksi, kuten saarna-

tuolin, alttarin, penkkien ym. piirustukset. Työt annettiin urakkahuutokaupalla 8. 8. 1862 puuseppä Johan Rothstenille.

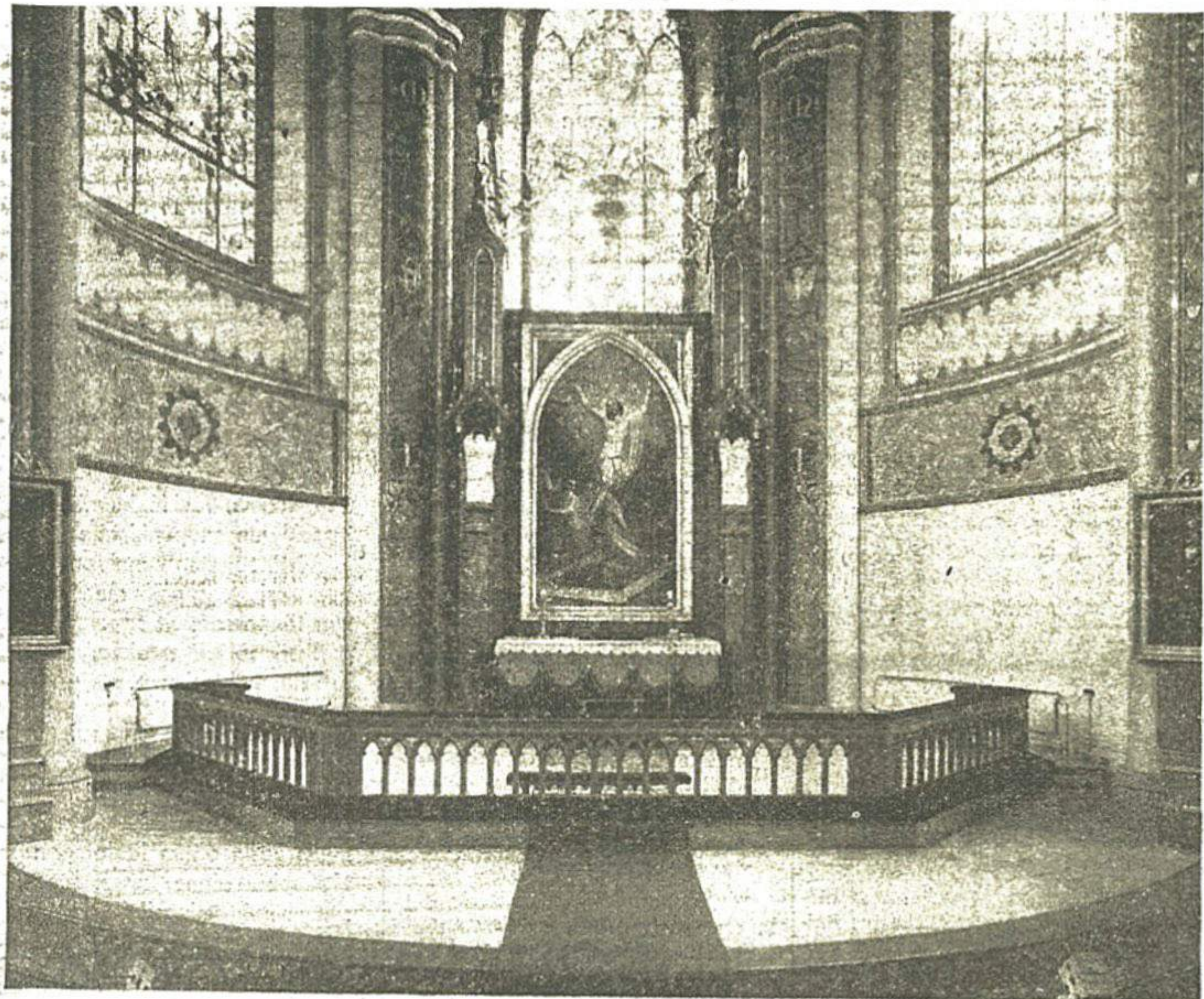
Vuonna 1863 hankittiin kirkon kynttiläkruunut. Kirkon sisämaalaukset päätettiin suorittaa siten, että vain penkit, saarnatuoli, alttarin puosat ja lehterierien kätteet maalattiin, mutta holvit jätettiin maalaamatta. Maalauksen suoritti maalari-mestari J. Caselius. Samoin käännettiin hovimaalari R. W. Ekmanin puoleen alttaritaulun saamiseksi. Hän maalasiikin sen vuoden 1863 loppuun mennessä. Lienee syytä mainita, että Turun tuomiokirkon kuoriin valamalla puolella oleva seinämaalauk on sama kuin kirkkomme alttaritaulu ja että maalari Ekman maalasi myös Lopen kirkkoon jo v. 1852 saman maalauksen. Se kuitenkin tuhoutui Lopen kirkon palossa v. 1880.

Kirkkoon asennettiin niin ikään silloisiin oloihin nähden, ja vielä täysin kokeiluasteella ollut lämmityslaitos, ns. kaotiferilämmitys, joka osoittautui käyttökelvottomaksi. Kirkossa täytyi siirtyä kaminalämmitykseen, joka lopullisesti vasta viime vuosikymmenellä vaihdettiin keskuslämmitykseen.

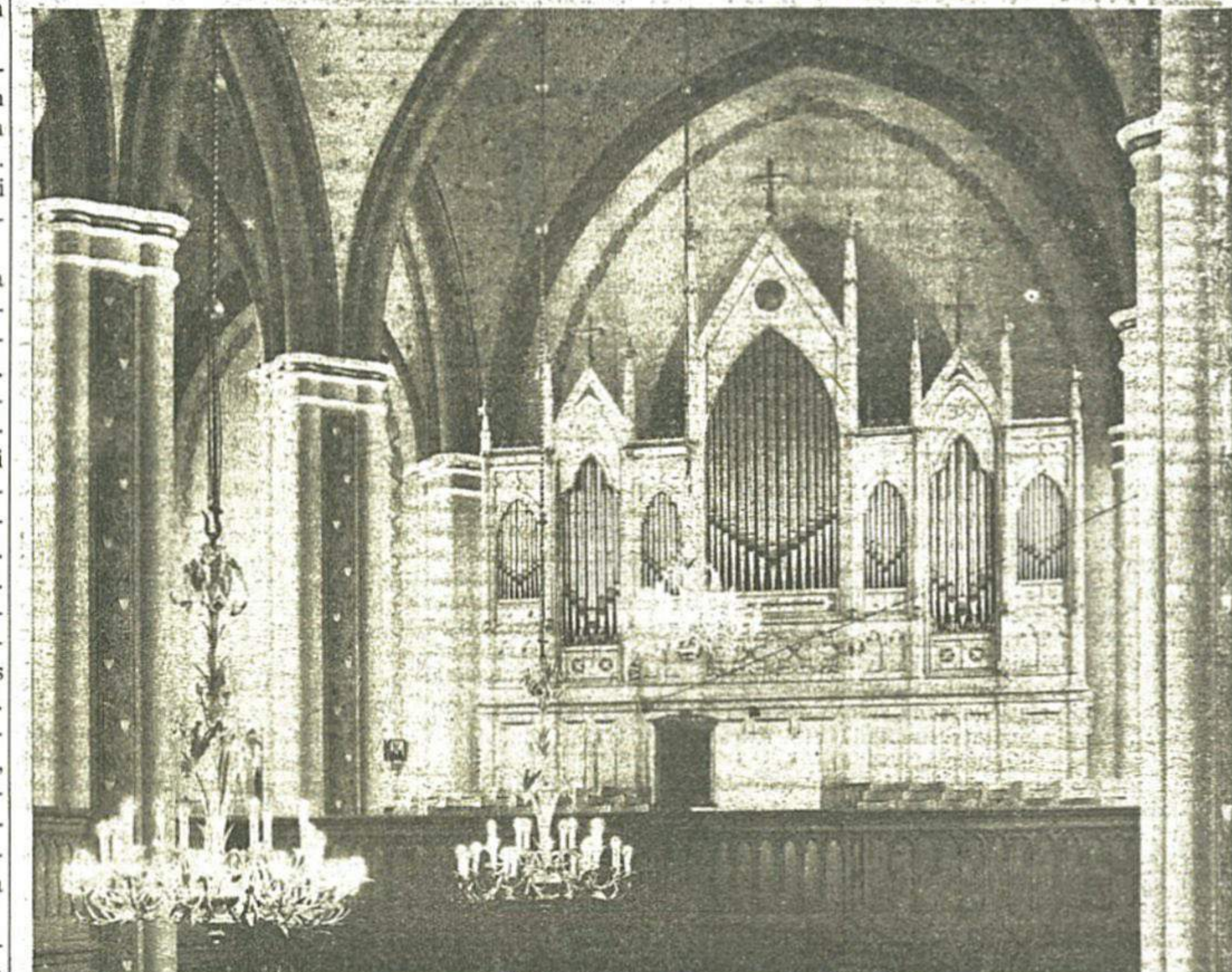
Vasta v. 1898 päätettiin kirkko maalata sisältä arkkitehti A. Krookin laatimien suunnitelmien mukaan. V. 1962 suoritettiin kirkon seinien pesu ja pilalle menneiden kohtien uudestimaalaus.

1920-luvulla suunniteltiin katedraaliliasien hankkimista kirkkoon. Samalla vedottiin yleisöön avustusten saamiseksi. Vetoamus ei ollutkaan turha, sillä vuorineuvos ja rouva Walter Ahlström lahjoittivat 1 simaalautsen hankkimista varten kirkon kuoriin ikkunoihin 100.000 vmk. Maalaukset tilattiin taitelija Magnus Enckel-

Sivulle 7.

Keski-Porin kirkon kuori.

Keski-Porin kirkon urkuparvi.

Minun Jumalani temppeli on minulle rakas. 1. Aik. 29; 3.	Pyhäys on sinun huoneellesi arvokas. Ps. 93; 5.	Me emme laiminyt Jumalamme temppeliä. Neh. 10; 39.	Minä saan vielä katsella sinun pyhästä temppelisi. Joan. 2; 5.	Salli meidän tulla ravituiksi sinun huoneesi hyvyydellä. Ps. 65; 5.	Herra, minä rakastan sinun huoneesi, sinun asuiniasia. Ps. 26; 8.	Yhdessä vaelsimme Jumalan huoneeseen juhloksien kohinassa. Ps. 55; 15.	Me sinuaamme leitä Herran huoneesta. Ps. 118; 26.	Me tutkistelimme sinun arvoasi sinun temppelissäsi. Ps. 48; 10.	He olivat alinomaa, joka päivä yksimielisesti pyhäkössä. Apt. 2; 46.
---	--	---	---	--	--	---	--	--	---

KIRKKO PORISSA

VUOTISVAIHEITA

Arkkipäspä Aleksi Lehtonen sanoi kerran katsellessaan Porin kirkkoa, että se on ainoita Suomen uusgoottilaisia kirkkoja, jossa gotiikka elää. Niinikään muinaistieteellisen toimikunnan sihteeri, fil. maisteri A. Sinisalo kirjoitti tämän vuoden maaliskuussa eräässä artikkelissaan, että Porin kirkon hienostunut ja hallittu ulkoarkkitehtuuri edustaa uusgotiikkamme korkeinta tasoa.

seinien rappaus suoritettiin v. 1862. Lattiaan tarvittavat laakakivet tuotettiin Öölannista ja niitä varten saatiin tullivapaus.

Arkkitehti Heideken, joka oli syntyperältään ruotsalainen, oli piirtänyt kirkon tornin valuraudasta tehtäväksi, ehkäpä pitäten esikuvanaan Tukholman Ritariholman kirkkoa. 3. 1. 1861 teki seurakunta sopimuksen Porin Konepajan omistajien konsuli Ant. Björnbergin ja varatuomari K. J. Lönegrenin kanssa sen valmistamisesta. Rakennuspiirustukset ja kestävyyslaskelmat oli tehnyt myös Ruotsista Suomeen tullut insinööri, arkkitehti G. T. P. Chiewitz.

Tornin lopulliseksi painoksi tuli 63.750 tonnia. Sen rakennusvaiheen aikana oli seurakunnan ja konepajan välillä ristiriitoja, jotka johtivat jopa oikeudenkäynteihinkin. Tornin lopulliseksi hinnaksi tuli noin 18.980 rpl. 42 1/2 kop. eli 189.804,25 nmk.

RAHOITUSVAIKEUKSIA

Kuten edellä viitattiin, oli rahoituskysymys Porin palon jälkeen kokonaan järjestämättä.

Seurakunta päätti anoa Keisariilta oikeutta koota kaikissa Suomen ev.lut. kirkkoissa kolehti kirkkorakennustyötä varten. Senaatti myönsikin sen 30. 6. 1853 ja samalla oikeuden koota keräyslistoilla varoja tarkoitukseen. Kolehtien tuotto oli vuoteen 1865 mennessä kaupunkiseurakunnan osalta muista seurakunnista 2.559 rpl. 90 1/2 kop. ja omasta seurakunnasta kootuina 153 rpl. 72 3/4 kop., yhteensä 2.713 rpl. 63 kop. Maaseurakunta sai tällä tavoin varoja vastaavasti 1.633 rpl. 95 1/12 kop. ja 55 rpl. 88 5/12 kop., yhteensä 1.689 rpl. 83 1/2 kop.

Sen lisäksi koottiin verotuksella varoja huolimatta taloudellisesta ahdingosta.

Mutta kun kirkkorakennus oli valmis, todettiin että niin kaupunki- kuin maaseurakunnan velat olivat erittäin suuret ja raskaat. Vuonna 1870 oli kaupunkiseurakunnalla velkaa yhteensä 220.000 mk eli nykyrahassa 550.000 mk ja maaseurakunnalla velkaa 80.768 mk, nykyrahassa 201.920 mk. Kun seurakuntien asukasluvu oli siihen aikaan hiukan yli 10.000, oli taloudellinen rasitus tavattoman raskas.

Kaupunkiseurakunta anoi Senaatilta lupaa 240.000 mk obligatiolainaa, joka myönnettiin. Lainalla oli 5 pros. korko

ja sen takaisinmaksuaika oli 37 vuotta. Lainan tarkka suunnittelu ja järjestely annettiin konsuli Wilhelm Rosenlewin, konsuli Johan Grönfeltin, kirjakauppias Otto Palanderin ja lääketieteen ja kirurgian tohtorin Teodor Tigerstedtin tehtäväksi. Laina saatiin maksetuksi pois kokonaisuudessaan vuonna 1908.

Maaseurakunta ei osallistunut kaupunkiseurakunnan obligatiolainahankkeeseen, vaan kamppaili läpi suurten vaikeuksien, kunnes 27. 1. 1916 viimeinen maksuerä 1.000 mk ynnä sen korko 50 mk saatiin suoritetuksi.

RAKENNUSRAHASTON HOITOKUNTA JA RAKENNUSTOIMIKUNTA

Edellä on jo lueteltu kirkon rakennusrahaston toimikunnan jäsenet vuonna 1852. Se vastasi myös rakennustoimikuntaa. V. 1857 erosi siitä rahastonhoitaja, kauppias Ant. Björnberg, jonka tilalle valittiin kauppias Carl Martin, joka jo aikaisemmin oli ollut toimikunnan jäsen. Uusia jäseniä valittiin mm. hovioikeuden notaari K. J. Lönegren, tullihoitaja P. G. Dahlbäck, kauppias Petrell, J. Grönfelt, vaatturi J. Löfblom, uunintekijä R. R. Rosendahl sekä ruokatavarakauppias A. M. Rhenström ja A. Lietzen. V. 1859 valittiin poismuuttaneen Lönegrenin sijaan maistraatin notaari A. A. Andersson.

2. 12. 1860 erosi puheenjohtaja, rovasti Herman Hellén paikaltaan ja hänen sijaansa valittiin kauppias A. G. Hagner. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin hänen tilalleen kauppias Fredrik Juselius.

Kun kirkko oli valmis ja kamppailtiin ylivoimaisten vaikeuksien kanssa, pysyivät rakennustoimikunnan jäsenet v. 1867 eroa toimikunnasta. Heidän tilalleen valittiin uusi toimikunta, jonka tehtäväksi tuli erikoisesti rahakysymysten hoito. Jäseniksi tulivat: puheenjohtajaksi sotakamreeri C. P. Ekholm, pankinkomisaari C. J. Palmroth, pakkahuoneen päällysmies A. J. Cumlander, kauppias W. Rosenlew, J. D. Moliis ja D. v. Widbom, porvarit S. Stenroos, J. F. Brander, ja ruokatavarakauppias P. Larsson, uunintekijä F. Stenberg, nahkuri J. L. Helander ja satula-seppä F. V. Hjulberg sekä työmiehet J. Qvick, J. Rosnell ja E. Fagerholm.

Samana vuonna rahastonhoitajan toimesta eroa pyytäneen kauppias C. Martinin tilalle valit-

tiin kirkonisäntä, kauppias P. A. Inberg, joka hoiti tehtävää v. 1867—75.

Tämän toimikunnan aloitteen järjestettiin em. obligatiolaina.

Maaseurakunnan rakennusrahaston hoitokunta, jonka jäsenet on edellä jo mainittu, muuttui myös vuosien kuluessa useaan otteeseen. Sen puheenjohtajana toimi rovasti H. Hellén. Hoitokunta toimi myös rakennustoimikuntana ja sen kokoukset pidettiin yhdessä kaupunkiseurakunnan toimikunnan kanssa.

KIRKON VIHKimISJUHLA

Joulukuun 3. päivänä 1863 tarkastettiin ja otettiin vastaan kirkkorakennus. Tarkastuksen suoritti vt. lääninarkkitehti A. J. Lüchow. Tapauksesta kertoi Björneborgs Tidning seuraavasti:

"Kello 6 jpp. olivat kirkon kaikki kruunut valaistut ja ruotupataljoonan torvisoittoakunta soitti urkulehterillä koraalin, jonka jälkeen koulunoriso lauloi torvisoittoakunnan säestämänä "Hoosian-nan" ja virren. Lopuksi soitettiin Porilaisten marssi."

Kirkon vihkiminen suoritettiin uudenvuodenpäivänä 1864. Arkkipäspä Edvard Bergenheim oli määrännyt Ulvilan kirkkoherran, rov. H. Hellénin suorittamaan sen. Porissa ilmestyneessä "Satakunta"-lehdessä 3. 1. 1914 oli kuvaus kirkon 50-vuotisjuhlasta. Rov. Hellénin avustajina tilaisuudessa olivat Porin kappalainen K. F. Riedell, Ahlaisten kappalainen J. A. Nordgren, Ulvilan kappalainen P. J. Hellén, Porin

kollega P. A. Stenhagen sekä pastorit J. F. Sohlberg Ulvilasta ja K. H. Tervanen Porista.

"Sittenkun seurakunta, noin 5.000 henkeä, oli saapunut aikaisin aamulla runsaasti valaistuun kirkkoon, alkoivat juhlat virrenveisuilla, jonka aikana papit astuivat alttarille. Seurakunnan paimen, rovasti Hellén tulkitsi sitten tunnetulla kaunopuheisuudellaan hetken korkeata merkitystä. Puheen jälkeen kuului lehteriltä erinomaisen kaunis Kuhlaun säveltämä ylistyslaulu, jonka vartavasten harjoitettu kuoro lauloi urkujen ja torvien säestämänä. Tirehtööri Nordeman, joka johti laulua, ei ollut säästänyt vaivojaan enempää soitannollisen puolen kuin paikallisten lauluvoimienkaan muokkaamisessa. Sittenkun laulu oli valennut, luki kukin avustava pappi raamatunlauseen alttarilla ja sen jälkeen päätettiin vihkimistoimitus virrellä."

Jotain seurakuntalaisten herkimmistä tunnoista lienee jäänyt niihin kahteen kirkonkeltoon, jotka seurakunta oli heti palon jälkeen hankkinut. Suurempaan kelloon oli ruotsinkielellä valettu sanat: "Ostettu vuonna 1852, jolloin tulipalo hävitti kaupungin. Valoi M. Svedberg Maalahdessa." Sen alla olivat sanat: "Jumalan apu alkaa vasta silloin kun ihmisapu loppuu. Jumala voi avun lähettää, surumme iloks muutttaa." Pienempään kelloon oli valettu suomenkielellä sanat: "Porin seurakunta ostanut v. 1852, jolloin kaupunki tulipalolta hävitettiin ja valettu M. Svedbergiltä Maalahdessa. Vastakkaisella puolella olivat sanat: Sun itkupisarar muutaa sun Jumalas ilon ja riemun maljaks ja kääntää kaikki parhaaks Jumalan tahdon perään sua vaivaist auttaa erään."

KIRKON SISUSTUS

Arkkitehti Chiewitz laati piirustukset ja suunnitelmat kirkon sisustukseksi, kuten saarna-

tuolin, alttarin, penkkien ym. piirustukset. Työt annettiin urakkahuutokaupalla 8. 8. 1862 puuseppä Johan Rothstenille.

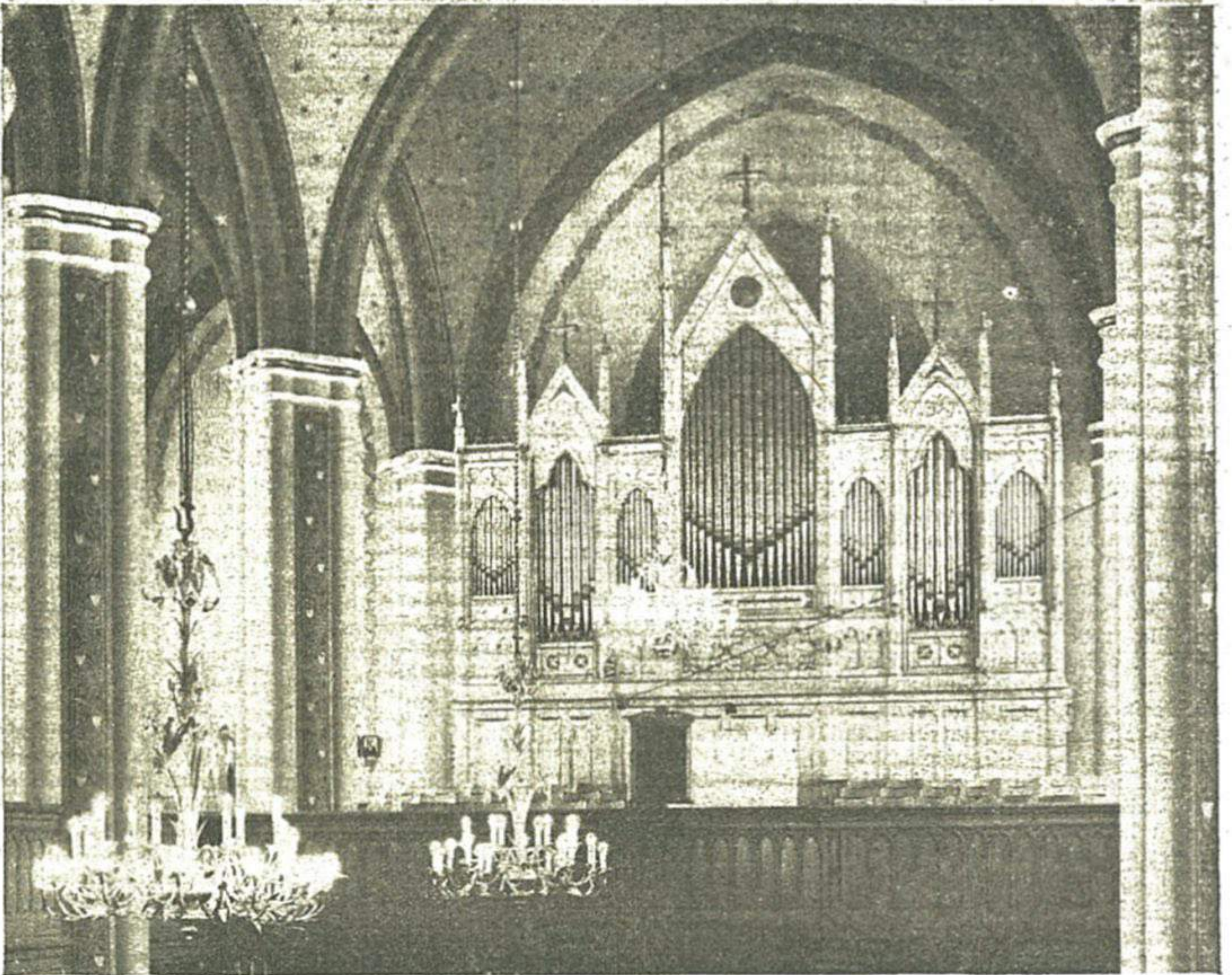
Vuonna 1863 hankittiin kirkon kynttiläkruunut. Kirkon sisämaalaus päätettiin suorittaa siten, että vain penkit, saarnatuoli, alttarin puuosat ja lehterien kaitteet maalattiin, mutta holvit jätettiin maalaamatta. Maalauksen suoritti maalari-mestari J. Caselius. Samoin käännettiin hovimaalari R. W. Ekmanin puoleen alttaritaulun saamiseksi. Hän maalasi sen vuoden 1863 loppuun mennessä. Lienee syytä mainita, että Turun tuomiokirkon kuorin vasemmalla puolella oleva seinämaalaus on sama kuin kirkkomme alttaritaulu ja että maalari Ekman maalasi myös Lopen kirkkoon jo v. 1852 saman maalauksen. Se kuitenkin tuhoutui Lopen kirkon palossa v. 1880.

Kirkkoon asennettiin niin ikään silloisiin oloihin nähden, ja vielä täysin kokeiluasteella ollut lämmityslaitos, ns. kaofe-ferilämmitys, joka osoittautui käyttökeltvottomaksi. Kirkossa täytyi siirtyä kaminalämmitykseen, joka lopullisesti vasta viime vuosikymmenellä vaihdettiin keskuslämmitykseen.

Vasta v. 1898 päätettiin kirkko maalata sisältä arkkitehti A. Krookin laatimien suunnitelmien mukaan. V. 1902 suoritettiin kirkon seinien pesu ja pilalle menneiden kohtien uudestimaalaus.

1920-luvulla suunniteltiin katedraalilasien hankkimista kirkkoon. Samalla vedottiin yleisöön avustusten saamiseksi. Vetoamus ei ollutkaan turha, sillä vuorineuvos ja runva Walter Ahlström lahjoittivat 1 simalausten hankkimista varten kirkon kuorin ikkunoihin 100.000 vmk. Maalaukset tilattiin taiteilija Magnus Enckel-

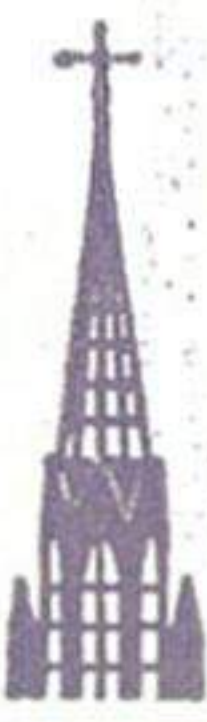
Sivulle 7.

Keski-Porin kirkon urkuparvi.

Herra, minä rakastan sinun huone-tasi, Sinun asuinsijaasi. Ps. 26; 8.

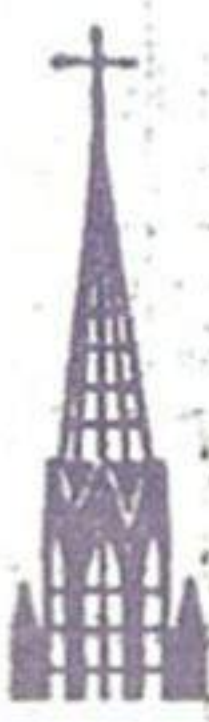
Yhdessä vaelsimme Jumalan huonee-seen juhlokansan kohinassa. Ps. 55; 15.

Me sinuamme teitä Herran huonees-ta. Ps. 118; 26.

Me tutkistelimme sinun arvoasi sinun temppelissäsi. Ps. 48; 10.

He olivat alinoma, joka päivä yksi-mielisesti pyhäkössä. Apt. 2; 46.

SAKSASSAKIN MUUTTUVAT OLOT nopeasti. Ne vaativat uusia ratkaisuja myös kristittyjen taholta; Jumalan tahdon löytämistä eikä vain kyselemistä, sillä uuden sukupolven ja teollistumisen kintereillä on maallistuminen levinemässä. Viimeisenä ilahduttavana ilmiönä on havaittavissa eri kirkkokuntien lähenemistä ja kristillisen toimeliaisuuden lisääntymistä.

Maan eri osissa ovat ulkonaiset olot tosin erilaiset. Maakirkkojen jumalanpalveluskaavat vaihtelevat ja jopa pappien puvuissakin saatetaan huomata miten Hampurissa talarin kauluksena on tanskalainen röhö, mutta etelämpänä liperit.

RISTIRIITOJEN KANSSA ELETÄÄN ja pyritään elämään Jumalan tahdon mukaisesti. Tällaisia vaikeuksia tuottavat esim. urheilu ja pyhäpäivänvietto, seka-avioliitot katolisten ja protestanttien välillä, vanhusten ja huollettavien asema, kasvatusongelmat, kansan kahtiajako idän ja lännen välillä j.n.e.

Dortmundissa pidetyt kirkopäivät, evankelisten satatuhantinen suurkatselmus pyrki löytämään selvitystä näihinkin problemoihin. Osanottajat olivat siellä jaetut noin sadan hengen keskusteluryhmiin, jotka asuinpaikkansa mukaan kokoontuivat keskustelemaan annetuista aiheista. Alustukseksi katsottiin arkielämästä otettu elokuva. Esitelmät ja puheet seurattiin useissa kymmeniä tuhansia ottavissa suurhalleissa tai teltoissa. Loppujuhla oli kilometrien suuruisella raviradalla.

DIAKONIATYÖN VIREYS tuntui Saksassa olevan voimakkaampi kuin meillä. Kaikkialla näki diakonissoja toiminnassa ja heidän tukeaan oli lukuisia diakonissalaitoksia. Mitä moninaisimpia huoltolaitoksia on evankelisella kirkolla eri puolilla maata. Mainittakoon vain Bielefeld — kokonainen kaupunki — diakoniakeskuksena.

Loman viettäminen täysin uusissa oloissa ei ole vain virkistävää, vaan tarpeellista. Se kuuluu samaan elämäntyyliin kuin pyhä ja arki, lepo ja työ. Oppii antamaan oikean arvon sille, missä elää ja arvioimaan mikä on suurta ja mikä pientä.

Tapasin myös ekumeenisen Maraisarkunnan, joka syntyi sodan kaunis julistamaan parannusta ja Kristuksen tuleminen valmistusta. He esittivät vaikuttavia kirkkonäytelmiä, mutta myös rukoilevat ja palvelevat Darmstadtin kodistaan käsin.

Muutamassa jumalanpalveluksessa oli naispappi avustamassa Ehtoollisen joossa. Papeilla oli varattu yksi viikonpäivä kotikäynteihin.

SOTA OLI HÄVITTÄNYT esimerkiksi Westfalissa 61 % kirkkoista. Monin paikoin oli huolellinen restaurointityö ollut käynnissä vuosikausia. Sodan seuraukset aiheuttivat myös uskontunnustuksellisia väestönmuutoksia, kun pakolaisia tuli jatkuvasti paikkakunnalle. Westfalissa on esim. evankelisia 49,8 %, katolisia 45,9 % ja tunnustuksettomia 4,3 %. Oberstdorfissa, Saksan eteläisimmässä kärjessä, missä olin pitimähti, on vain 25 % evankelisia.

Evangeliset akatemiat ovat viime vuosikymmeninä kasvattaneet voimakkaasti uskoa ja elämää tarjoten suurillekin joukoille osallistumista evankeliumin levittämiseen. Vaikka katoliset ja protestantit joutuvat asumaan ja työskentelemään rinnakkain ja vaikka heillä on eri henki, ollaan sentään sovussa.

KATOLISTEN VIERAAT TAVAT huomaa outokin helposti. Autoili-

jat antavat papin siunata uuden auton ja kolarin varalta on taku-ikkunassa risti, jossa on kirjaimet SOS ilmaisten, että hengenvaaraan jouduttaessa on heti hankittava pappi antamaan viimeistä voittoa. Baierissa näkee teitten vierellä krukifitseja tai Kristuksen kärsimystien asemia, joiden kohdalla harjoitetaan pääsiäispalvelua. Vuoristossa tapaa muistoristejä pystytetyn onnettomuuteen joutuneiden kuolinpaikoille. Ja kirkkoissa on Marian alttareilla votivikuvia kiitokseksi P. Neitsyelle esim. paranemisesta.

HAMPURIN SUOMALAISET toimivat ahkerasti oman merimieskirkon hyväksi järjestämällä myyjäisiä, joihin Poristakin on lähetetty lahjatavaraa. Merimiespastori Allan Store on innokkaasti myynyt postimerkkejä kirkon hyväksi. Ei paljon enää puutu miljoonasta vanhasta markasta. Merimieslähetyksessä on Hampurissakin kaikkien suomalaisten kohtaamispaikka.

P. O. Ekko

Kirkolliskokouksen jäsen Länsi-Porin kirkkoherra, teol. lis. Voitto Vuola kertoo:

Miten kirkolliskokous työskentelee?

viiden vuoden väliajoin. Yhä ilmeisemmältä näyttää, että nyky-yhteiskunnassa viisivuotiskaudet ovat liian pitkiä periodeja, joita syystä pyritään lyhentämään, esim. 3-vuotiskausiksi. Tämänkin asia tulee esille seuraavassa kirkolliskokouksessa.

Kirkolliskokouksen edustajamäärän paisyminen on eri yhteyksissä valittu kokouksen työtehon heikentäjänä. Kuluva syysyn kirkolliskokouksessa kysymystä pohdittiin mihinkään muutoksiin pääsemättä. Kirkkolakikomitea (edellisen kokouksen asettama) oli mietinnössään päättänyt ehdottamaan kirkolliskokouksen edustajamäärän vähentämistä siten, että valittuja edustajia olisi sata (maallikkoja 60, pappeja 40) ja itseoikeutettuja 19. Joku seurakuntalainen kysyy, mistä johtuu edustajamäärän kasvu. Olihan kaikissa viime vuosisadan puolella pidetyissä kirkolliskokouksissa edustajien määrä alle 90, kun tässä viimeisessä heitä oli 134. Ensinnäkin itseoikeutettujen määrä on kasvanut. Kun viime vuosisadan puolella oli piispojen lukunäärä kolme, on heitä nyt kolminkertain-

sesti. Muutamien uusien virastojen perustaminen on niinkään lisännyt mainittua määrää: esim. Kirkkohallitus ja Helsingin hovioikeus. Suurin lukumäärän lisääjä on kuitenkin löydetty uusien rovastikuntien perustamisesta. KL:n mukaanhan jokaisesta rovastikunnasta valitaan yksi maallikkoedustaja, väkirikkaista useita. Kun tuomiokapitulit päättävät hiippakunnissa rovastikunta-jaosta, on syntynyt jopa parin kolmen seurakunnan rovastikuntia. Maallikkoedustajien luvun kasvu vaikuttaa puolestaan pappisedustajien määrään sikäli, että kirkolliskokouksen valittujen pappien lukumäärä on 1/3 maallikkojen lukumäärästä. Sen, paljonko eri hiippakunnista valitaan pappeja, määrää hiippakuntien vakinaisten papinvirkojen lukumäärä; ei siis esim. pappien lukumäärä. Nykyisen käytännön valitessa on Helsingin hiippakunnan pappisedustus ilmeisesti liian vähäinen johtuen tästä siitä, että Helsingin suurissa seurakunnissa on suhteellisen paljon ylimääräisiä pappeja ja vähän vakinaisia.

Kirkolliskokouksen työskentelytapa muuttama sana. Kaikki kokoukselle tulevat asiat (selostuksen) paisuivat liiallisesti, jos erittelin kaikki ne kanavat, joita asiat kulkevat lähetetään valiokuntiin, joita tämän syysyn kokouksessa oli kymmenkunta. Valiokunnissa tapahtuu

asioiden perusteellinen valmistelu, jonka tuloksena valiokuntien mietinnöt aikanaan saadaan täysistuntoihin. Valiokunnan sihteerit tehtävät varsinkin ovat moninaiset ja rasittavat. Jouduin tämän itse kokemaan. Sihteerit on siinä määrin oman valiokuntansa tehtävien sitoma, että perehtymisen muiden valiokuntien työhön jää pakostakin hataraksi. Kokouksen asiaruuhkan pääuoma soluu ohi yksityisen valiokunnan, joka on kuin sivupuronen.

Ensikertalaisena kiinnitti huomiota monen edustajien vahva usko sanansa mahtiin. Muuten tuskin olisi vaivauduttu pitkiin puheisiin ja esitelmiin. Aina ei kylläköän täysin vakuuttunut puhujan "osoitteesta". Eräissäkin keskusteluissa puhujat näet heti aluksi ilmoitti, että esillä oleva asia ei mene tässä kirkolliskokouksessa läpi, mutta puhui sen puolesta silti pitkälti. Onpahan sitten tuokin puhe varastoituna pöytäkirjoissa seuraavaa kokousta varten. Toisaalta monet puheenvuorot täysistunnoissa selkiinnyttävät katsojien valloiksi niiden osalta, jotka eivät ole osallistuneet asian käsittelyyn valiokuntavaiheissa. Vastakaisten mielipiteiden törmäessä yhteen valottuvat puolin ja toisin niin edut kuin mahdolliset haitat. Parhaimmillaan keskustelu suoranaisesti muokkaa edustajien mielipiteitä ja siksi joissakin asioissa

olisi toivonut pidempääkin keskustelua selvän kannan muodostamiseksi.

Lopuksi pikku episodi "omassa asiassa".

Itselläni oli tullut jossakin määrin läheiseksi kysymys kirkolliskokouksen valmisteluvaiheiden yksinkertaistamisesta. Käsitteksiin mukaan olisi valmisteluvaihetta tullut yksinkertaistaa keskittämällä valmistelutoimet pappien ja maallikkojen yhteisille hiippakuntakokouksille, jolloin pappiskokoukset vapautuisivat muihin tarkoituksiin kuin lausunnontamisiin kirkolliskokouksista. Esitetyt suuntaisesti kirjoittanut valiokunnan mietinnön, mutta keskustelu täysistunnossa paljasti, että eivät papit niin vain luovu pappineokouksille kuuluvista aloitekeudesta ja lausunnontamiselvölisuudesta — ja taisipa joukko maallikkoja antaa sivustatuksia. Raskas soituisuus valmisteluvaiheissa tulisi edelleen jatkamaan.

Kokonaisuutena ottaen kirkolliskokouksen päätökset toivottavasti merkitsevät parempien edellytysten luomista evankeliumin etenemiselle ihmisten luo nyky-yhteiskunnassa.

MITÄ SIELUNVOIMISTA ON JÄLJELLÄ?

Sairaalapastorin puheenvuoro

Sairaalat, kunnalliset ja vanhainkodit ovat omalaksinen maailmansa, missä sananpalvelijan on joustettava vaihtelevien tilanteiden mukaan. Ei voi takertua kellontarkkuudella määräpaikkoihin kytkettyyn ohjelmaan, niinkuin se luonnostaan lankaa terveitten seurakunnassa.

TYÖHÖN LIITTYY USEIN HALUTYSKÄYNTEJÄ, monesti samaan kohteeseen, mistä juuri on palannut. Kun näin erityisesti tulee kutsuksi, on kuin olisi valtakirja vartioitua linnoitukseen. On näet eri puolilla tätä työkenttää kuulunut kyselyä, onko ja missä määrin vierailevat puhujat, joihin luettakoon varsinaisen sairaalasielunhoitajakin, ja kuorot, ei vain myönteinen ilmiö näiden seinien sisäpuolella, vaan myös mahdollinen häiriötekijä? Tämä riippuu tietenkin paljon kävijöiden laadusta, kokemuksesta, viisaudesta, taidosta — siitä, onko heillä käsitystä hienotunteisuudesta suhteessa potilaisiin vai ei; että täällä usein ollaan tekemisissä sai-

rauden yliherkistämisen ja aristaman ihmissielun kanssa.

Rohkenemme todeta, ettei sairaalan ilmapiirissä sovi "tyrkyttävää" julistajan asenne monien evankeliumikokousten tyyliin. Se on tunkeutumista "hoitoalueelle", jota ei halitse. Huolimatta hyvästä tarkoituksesta, siunaus on vähintään kyseenalainen. Jo vaivansa ylen ahdistamat voivat siinä hengellisen ratkaisun vaatimuksen paineessa joutua kuin shokkitilaan. Pyytääkäämme mukautua siihen, että sairaalan suojat ovat rauhan tyysijä, missä Jumalan kasvattavalle ja usein viipylvälle Hengelle on annettava sijaa.

TYÖNTEKIJÄ ILOITSEE siitä, että sairaalajärjestyksen mukaisissa yleisissä hartauksissa on, tosin olosuhteiden pakosta, kuten esimerkiksi puolustusvoimissa, paljon selkeää väkeä läsnä, jota ei yleensä kirkon vaiheilla tapaa. Mitalin toinen puoli kuitenkin on, että yksi ja toinen ei tätä hyväksy. Saatetaan viitata uskonnonvapauslakiin. Olisiko

käytännöllisiä edellytyksiä asiantilan korjaamiseen? Miten yleisen osaston monipaikkaisista huoneista kävisi halukkaiden siirtäminen jonnekin kauas kokoussaliin tai kuolmatkan ulkopuolelle ne, jotka eivät halua? Jos sellainen sali löytyisi, jalkillekynnevä tosin pääsisivät, mutta entä vuoteisiin sidotut. — Joissakin sairaalalaitoksissa kysymys on yritetty ratkaista keskusteluradiolla ja vuodekuulokeilla, mutta tällöinhän ei voisi yhtyä virteenkään joidenkin huonetoivereiden mahdollisen loukkaantumisen vuoksi. Sanottakoon nyt kuitenkin kaikessa ystävyydessä, että vaarallimpaa paikka "tartuttaa" kuin evankeliumin voi osua sairastavan korvaan siinäkin eristyksessä. Lapsellista on niinkään intää, että Raamatun Sanan esillä pitäminen on rinnastettavissa poliittisten ryhmien propagandaa.

Vähemmistöksi jäävät kuitenkin ne, jotka viihtyisivät paremmin oman lukemisen tai transistoriradionsa parissa senkin puolituntin. Pitkä rivi naispuolisia potilaita niinkuin miehiä miehiäkin kera sairaalahenkilökunnan siinä käytävällä on, joten mitä lämmittävintä yhteydenhenkeä saadaan kokea.

MITEN ON LÄHIKOSKETUKSEN LAITA hoidokkeihin? Osastokiertoikännneillä ei juuri päästä pintaa syvemmälle. Aika on rajoitettu ja naapuritkin ovat estona. Eipä ole silti siltä tavalla tullut tutuksi erityinen päiväystyöhuoneeseen, jossa rauhassa voisi henkilökohtaisista asioista keskustella.

Se, että Herran Pyhää Ehtoollista niin miehet kuin naisetkin pyytävät, todistaa, ettei uskonasia nykykaisen ihmisen ajatusmaailmasta vallan ole hävinnyt. Papilla on virkavalaa sidottu vaitiololupaus. Toivoisimme, että elämän tietä ja tarkeitusta etsivät luottavaisesti kääntyisivät puoleemme. Sairaalahassan on ainakin aikaa ajatella elämän tavanomaisesta rytimestä syrjäinvedettynä. Surullisen usein havaitaan hätäilemään niiden perimäisten kysymysten äärellä vasta sitten, kun se alkaa inhimillisesti katsoen olla myöhäistä. Se, mitä sielunvoimista on jäljellä, keskittyy taudin kanssa kamppailemiseen.

Lähinnä Punainen Risti on kehittänyt "sairaitten ystävä"-toiminnan. Vapaehtoisia koulutetaan käymään sellaisten pitkäaikaisten potilaiden luona, joilla ei ole omasta takaa vierailijoita.

YLEISOHJE MEILLE KAIKILLE

Älkäämme käykö sairaita lähimmäisimme tervehtimässä hälisevin joukoin. Välttääkäämme ontoja säälitelyjä ja katteettomia pikaisen parantumisen vakuutteluja. Kävi miten kävi, asiammehan on Jumalaa kädessä. Pyytääkäämme olla vain ihmisenä tutun tahi tuntemattoman sairasvuoteen vierellä. Kysymys on siitä, että me myötäelämme tuon toisen ihmisen osan — siitä, että auttajaksi kutsuttu on hänkin vain heikko, avuton, kyselevä, mutta sillä jaksaa kuunnella ja kuunnella toisen "saman tason" ihmisen sydänäänä.

Ei papissa itsessään ole mitään toisen ahdistusta vähentävää kykyä. Eikä hän ole Jumalankaan voiman välimies, vaan Hänen apumiehensä. Sielunhoitajan tehtävän a ja o on johdatella kanssaihmisii Hänen eteensä, jolla on valta päästää meidät syntitaakastamme — jolla on "taivasten valtakunnan avaimet" — joka voi jo tänne alas lankellevalle matkamiehelle tuoda ylhäisen kodin valoa. Kaikkiaan me olemme vain Taivaallisen Isän sairaita lapsia. — Olkaamme toisillemme elämän aineita.

Tapani Pietilä

Koska Jumalan sana on tuli, jonka äärellä palelevat lämmittelevät, koska se on pöytä, jonka äärellä nälkäiset syövät, ja lähde, josta janoiset juovat, silloin ei saarnata liian usein, vaan liian harvoin. Walter Lüthi.

HAUTAUSTOIMISTO SAIN OSAKEYHTIÖ

Eteläpuisto 11
Puh. 12 161

Hoidamme kaikki alaamme kuuluvat tehtävät

Jaa-a! He ovat todellakin merkittäviä kahdessa mielessä. Heitä voi odottaa mitä vaan ja he pyrkivät osoittamaan yhteenkuuluvaisuuttaan varsinkin pukeutumisessaan ja kantamiensa merkkien välityksellä. Se mitä oli ei enää kelpaa. Jotain uutta pitää olla.

Porin seurakunnan pojilla oli jo kymmenisen vuotta sitten Akusedan aikoina iso PSP-merkkinsä. Porin seurakunnan Tytöt sai kirkon kuori-ikkunaa mallina käyttäen kolmiapilaa eli kolminaisuutta esittävän merkin.

Nyt seurakuntajaon yhteydessä kiirehtivät Teljän seurakunnan pojat ja tytöt hankkimaan ristikiilmerkit ja heti sen jälkeen Keski-Porin pojille tehtiin linnaa ja tytöille kirkkoa symbolisoivia merkkejä. Viisi jälkimmäistä ovat rov. P. O. Ekon käsialaa.

ALEMMUUDEN TUNNE

On ihmisiä, joita alemmuuden tunteen sanotaan vaivaavan. Mutta pohjimmaltaan se on salattua ypeyttä. Halveksitaan sitä tilaa, jossa ollaan ja pidetään itseään sopivampana johonkin suurempaan. Se joka loukkaantuu helposti on itseensä. Hänkin vaatii itselleen huomaavaisuutta, jota hän ei ansaitse. Toisista eristäytyvä ihminen on epäsiällisesti heikolla pohjalla, eikä uskalla kantaa vastuuta sanoistaan tai teoistaan.

KIRKKO PORISSA

POJALLA ON POJAN KUJEET

Kyllähän varsinkin vanhemmat hyvin tietävät, että pojalla on pojan mieli — ja myös pojan kujeet. Ja niin pitää ollakin! Poikien kujeet eivät ole muuta kuin luovan mielikuvituksen valitsemia karnavia, joihin poika purkaa toiminnan haluansa. Aina puuhassa oleva poika on kehityskelpoinen kansalaisen alku.

Tämä touhuaminen on samalla harjoittautumista elämää varten — vaikka se usein näyttääkin kailkelta muulta. Vaistomaisesti poika sen vuoksi etsii seuraa ja harrastuksia. Mutta härkintäkyky ei vielä ole kyllin kehittynyt, ja niin puuhat helposti luiskahtavat väärille urille. Poikien puuhia oikeaan suuntaan ohjaa vanhempien apuna poikien harrastelehti Joka Poika.

Alkava vuosi on Joka Pojan 27:s ilmestysvuosi. Kuluneen neljän vuosikymmenen aikana Joka Poika on levittänyt arvaamattomasti siunausta, kehittävä puuhailua, jännitystä ja iloa satojentuhansien poikien pariin.

Joka Poika on nyt entistä värikkäämpi, sillä 2-väristen sivujen määrää on lisätty huomattavasti. Lehden erikoisosastoista mainittakoon urheilu-, postimerkki-, shakki-, pikakirjoitus-, valokuvaus-, askartelu- ja raittiusosastot. Hyviä elämänohjeita ja Raamatun sanaa "pojan kielellä" on jokaisessa numerossa.

Joka Pojan keskusasiamehinä Porissa toimivat yleensä seurakuntien poikatyöntekijät.

Lisäksi ottavat tilauksia vastaan seurakunnan kerhonyhteydet ja monet pyhäkoulunopettajat, postitoimistot ja kirja- ja osuuskäytöt, asiamiehet ym. Lehden vuosikerta maksaa vain 5 mk, mihin sisältyy 12 numeroa, yhteensä n. 300 suurta sivua. Joka Poika on myös mainio joululahja. Hauskoja lahjakortteja on asiamiehillä.

Jos tahdotte, että poikanne toimii oikeassa hengessä tulevaisuuteen pyrkien niin ajatelkaa Joka Poikaa joululahjoja hankkiessanne. Se tuo voimaa ja iloa pitkän vuotta.

Porin puukirkko. Palanut v. 1852.

Miksi palvelusalttiutta puuttuu?

Nuorten kesäkodin keittiön seinälle oli joku kiinnittänyt paperin, jossa luki: "Polttopuita / ennen muita / keittiöönne hankikaa! / Kahvikulta / ilman tulta / eipä koskaan kiehuakaan."

Oliko kirjoittaja joutunut hakemaan märkiä puita metsästä, — sitä emme tiedä. Mutta ajatuksemme johtivat kysymykseen: — Puuttuuko nuorilta palvelusalttiutta? Vanhemmat ovat ponnistelleet ja kieltäytyneet paljosta, jotta jälkipolvella olisi onnellisempi nuoruus kuin heillä. Mieli painuu matalaksi, kun löytää metsästä ruostuvan sahan tai paistinpannun. Tai kun pojat pureskelevat purukumia ja riitelevät, kun pitäisi suorittaa joku tehtävä yhteiseksi hyväksi. Otetaan kylä vastaan ja ollaan vaatimassa kaikkea, mutta ei ole palvelusalttiutta. "Ai-na val-mii-na" on tunnuksena vain paraatihuudoksi, jolla ei ole katetta arkielämässä. Ja leiripaikat! — On usein ikävä katsella niitä jälestäpäin. Makeispapereita, säilykepurkkeja, tärveltyjä puita ja luonnon hävitystä.

Syynä saattaa olla liian helppo elämä, kuriton, kaikkeen peräänantava kasvatus ja nuorison itsekasvatuksen puute. Näissä, ja hengellisen heräämisen tarpeellisuudessa on parannuksen teon aiheita. Vain kuri ja järjestys luo turvallisuutta tämän maailman levottomuuden keskelle.

Katselija.

rakennus) kaikkina arkipäivinä 9—14. Voitte myös soittaa numeroon 14107, jolloin ilmoituksen saatuaamme noudamme lahjoituksenne kotoa. "Älkäämme väsykö tekemästä sitä mikä hyvää on." 2. Tess. 3: 13.

TELJÄN POIKIEN toimintaa

Kun seurakunnassa tapahtuu ulkonaisia muutoksia, eivät ne voi olla jättämättä jälkeä toimintaan. Kaupunkimme nuorin seurakunta, Teljä hakee myös suunnitelmallista toimintaa. Niin myös pojat. Koska alueella aikaisemmin on ollut poikatyötä, ei sitä voitane uudeksi sanoa. Nyt sitä voidaan kuitenkin tehdä alueellisesti keskitetymmin.

Näin talvikaudella muodostavat toiminnan rungon poikakerhot. Niihin kokoonnutaan viikottain sangen runsaslukuisesti. On kuitenkin valittava todettava, että muutamilla alueilla ei ole kerho- toimintaa voitu suunnitelmien mukaan aloittaa syystä tai toisesta. Suurimpana esteenä lienee ollut vapaaehtoisten kerhonyhteyksien puute. Halukkaita mahdollisesti olisi, mutta vieraat työntekijät eivät osaa tiedustella oikeita henkilöitä. Voi olla, että molempuolinen turha kainostelun vaikutus asiaan. Päällimmäisenä on kuitenkin suuri ilo niistä useista nuorukaisista ja jo varttuneemmistakin miehistä, jotka ovat uskaltaneet toimintaan poikiemme hyväksi. Parhaana kiitoksena ovat innostuneet pojat kerhoissa.

Lokakuulla pojat tekivät pari retkeäkin Lytlylän. Kaikilla yhdeksän vuotta täyttäneillä oli siten mahdollisuus päästä "yöksi pois kotoaan". Tilaisuutta käytti hyväkseen liki viisikymmentä "viikaria" ja hauskaa tuntui olevan. Ruuan valmistuskin sujui ilman naisellista apua, sillä paistuuhan makkara pojankin kepin päässä.

Mainittakoon vielä jalkapallo-ottelu Urheilukeskuksessa, jossa Pinomäen pojat antoivat väinöläisten tuntea mitä tappio merkitsee. Väinölässä hiotaan kuitenkin kynsiä uutta koetusta varten.

Näin on toimittu ja toimitaan. Uutta myös suunnitellaan. Toivotaan vain, että suunnitelmista tulisi täyttä totta ja ennen kaikkea, että te pojat tulisitte niitä toteuttamaan.

Paavo Kilpi.

Rippikoulua jatkuvasti kehitettävä

Joudutaan toteamaan, että rippikoulu on liiaksi muodostunut irralliseksi laitokseksi seurakunnan monitahoisessa kokonaisuudessa. Rippikoulu on seurakunnan ja kodin yhteinen asia. Se on samalla myös seurakunnan työyhteydessä olevien yhteinen tehtävä. Rippikoulu kutsuu myös koko toimivan seurakunnan alttiuteen ja uhrin rippikoululaisten hyväksi.

Muutamia hajapölmän osoittavat, että rippikoulun työskentelyssä nykyisin on suuria vaikeuksia. Valitettava epämuodostuma on asutuskeskusten iltarippikoulut, joissa koulutyössä ja työpaikoissaan väsyneet rippikoululaiset pannaan iltaisin vielä parkisi tunniksi pohtimaan heidän elämänsä tärkeimpiä asioita. Tuloksena voidaan liian usein huomata haluttomuutta. Rippikouluopettajan ja oppilaiden keskinäinen suhde saattaa usein jäädä liian pintapuoliseksi. Tiivis pitäytyminen opetusohjelmaan voi estää nuorten omien, usein kipeiden kysymysten esille nousemisen. Liian usein rippikoulu muodostuu sekä seurakunnan työntekijäin että kotien kannalta muodolliseksi asiaksi, joka on vain hoidettava "lävitse". Tarvitsemme uutta heräämistä vastuuntuntoon tässä nuorisollemme myös varsin tärkeässä asiassa.

Rippikoulun tulee jäsentyä kokonaisuuteen myös kirkkomme nuorisotyön varsinaisena runkona. Kehittyvän nuoren elämässä jokainen ikäkaus on arvo. Nuorta on myös tämän ajan erityisissä vaikeuksissa hoidettava ja ohjattava niissä puitteissa, joita Jumala kussakin kehitysvaiheessa suo. Rippikoulun tulee tämän tehtävän lisäksi varustaa nuoremmen koko elämää varten, aivan samoin kuin varhaisnuorisotyö valmistaa nuorisoa rippikoulua varten. Tämä tapahtuu parhaiten pyrkimällä säilyttämään lapsessa ja kehittyvässä nuorena ihmisessä avoin suhtautuminen Jumalaa ja heissä itsessään kehittyvää uskonelämää kohtaan.

Rippikoulu, tavoittaessaan melkein kaikki kirkkomme nuoret, on eräs seurakuntiemme suurimmista mahdollisuuksista palvelua nuoria jäseniään tänä aikana. Samalla todetaan, että rippikoulu kaipaisi määrätietoista kehittämistä, jotta se täyttäisi tehtävänsä, ja että tällaiseen kehittämiseen on olemassa myös reaalisia mahdollisuuksia. Tätä kehittämistä voisi tapahtua mm. opetusmenetelmien alalla, edelleen ottamalla rippikoulussa käyttöön myös muita, muussa kirkon nuorisotyössä koeteltuja menetelmiä, edelleen että papisto vetäisi tarjolla olevien mahdollisuuksien mukaan muitakin henkilöitä yhteistyöhön — esim. seurakuntien nuorisohjaajia — kantamaan vastuuta rippikoulusta ja rippikoululaisista ja että rippikoulua muillakin tavoin pyrittäisiin jäsentämään entistä läheisemmin seurakunnan muuhun nuorisotyöhön.

Kirkon tiedotuspalvelu

He palvelevat häntä päivät ja yöt hänen temppelissään. Ilm. 7: 15.

ASUNNONMUUTTAJIEN HUOMIOON

Koska Porin alueella on yhä seurakuntaa, tulisi asunnonmuuttajien ilmoittaa muutostansa myös kirkonharrastajien, sillä voi tulla pettymyksiä esim. kirkollisissa väeissä, jos ei nimeä löydy äänestysluettelosta.

Sivulta 5.

iltä. Työ oli hänen viimeisiäan ja on arvokkaimpia koko maassamme.

Ensimmäiset kirkon urut olivat 28-äänikertaiset ja ne oli rakentanut J. A. Zachariassen Uudestakaupungista. Urut vihittiin juhlallisesti helluntaina v. 1872.

V. 1913 päätettiin urut uusia perusteellisesti. Äänikertoja tuli 5. Työ tuli lopullisesti valmiiksi v. 1927. Työn suoritti Kangasalan urkutehdas.

Parillaan oli tilauksessa tri Enzo Forsblomin suunnittelema 50-äänikertaiset urut, jotka Kangasalan urkutehdas rakentaa.

Matti A. Mustonen

Diakoniatoimiston kuulumisia

Porin seurakuntain Diakoniatoimisto suorittaa ensiarvoisen tärkeää osaa lähimmäisen auttamistyössä. Se on aivan kuin ensiaputoimisto, jonka kautta hätään joutuneet saavat nopeasti vaate- ja ruoka-apustuksia. Tämän vuoden aikana on avustusta jaettu 645 henkilölle, joista on keskiporilaisia 315, teljäläisiä 228, länsiporilaisia 80, pihlavalaisia 18 ja reposaarelaisia 4. Useimmat heistä ovat suuriperheisiä, joten avustusta saaneiden luku voitaisiin kertoa ainakin kolmella ja todellisuudessa avustustoiminta koskee noin 2000 porilaista.

Olemme iloinneet siitä, että seurakunnat, eri kauppalikkeet ja yksityiset henkilöt ovat pitäneet huolen siitä, että tavaraa on ollut varastossa jaettavana.

Vetoamme jälleen joulun lähestyessä kaikkiin porilaisiin ja pyydämme Teitä lähettämään diakoniatoimistoon, jo käytöstä poistettuja, mutta silti käyttökelpoisia kenkiä ja vaatelahjoituksia. Kauppalikkeita pyydämme lähinnä ruokatarvikelahjoituksia. Jaamme ne joulua edeltävällä viikolla yllämainittuihin satoihin koteihin lisäämään näiden vähempiossaisten jouluiloa.

Lahjoituksia vastaanotamme diakoniatoimistossa Itäpuisto 14 (piha-

RATSULA

KOKO PERHEEN PUKINETALO

VIEHÄTTÄVÄT
YKSILÖLLISET
LENGITIT JA
TAKKIPUVUT
Leninkiosasto
Torilinna 2. kerros

MIEHEKKÄÄT
PUVUT JA
ULSTERIT
Miesten osasto
Torilinna 1. kerros

REIPPAAT
ASUT TYTÖILLE
JA POJILLE
Lasten pukimien
myymälä
Antinkatu 15 B

KÄYTÄNNÖLLISET
TYÖ- JA ULKOILU-
PUKIMET
Arkivaate
Antinkatu 12 B

GÖSTA RATSULA

HYVIEN PUKIMIEN SUURMYYJÄ PORISSA

OPISKELUN AAKKOSIA

Jokainen joutuu opiskelemaan, varsinkin nuoret, jos ei muuta, niin ainakin katekismusta rippikoulussa. Jotta opiskelu olisi tehokasta ja tuottaisi tuloksia, on syytä ottaa huomioon seuraavat neuvot:

1. Tarkasta ensin sisällysluekset ja otsikot saadaksesi yleiskatsauksen opitavasta aineesta. Johdannon lukeminen on myös avuksi.
2. Etsi luetusta perusajatuksia ja alleviivaa ne joka sivulla. Tee myös muisti-

tiinpanoja lukiessa syntyneistä ajatuksista.

3. Kertaa luettu käyttämällä alleviivauksia ja muistiinpanoja.
4. Älä lue yhtämittaisesti väsymykseen asti, vaan tee jotain muuta välillä esim. ulkoilmassa.
5. Keskitä ajatuksesi luettavaan, äläkä anna niiden lentää muualla.
6. Kokeile muistatko lukemasi.
7. Kehitä lukuopeuttasi ja opiskelutapojesi tehokkuutta.

Isä ja äiti kyllä tietävät, että
POJALLA
on pojan mieli
- ja pojan kujeet
- ja pojan lehti

Joka Poika

Värikäs, reipas ja poikien mieleinen harrastelehti, joka ohjaa

poikia kaikkeen hyvään. 12 kookasta numeroa vain 5 mk. Postisiiro 7080, H.ki.

Joulurauhaa ja siunausta Uudelle Vuodelle! Toivoo Porin Kirkkosanomien

Sakastin ikkuna

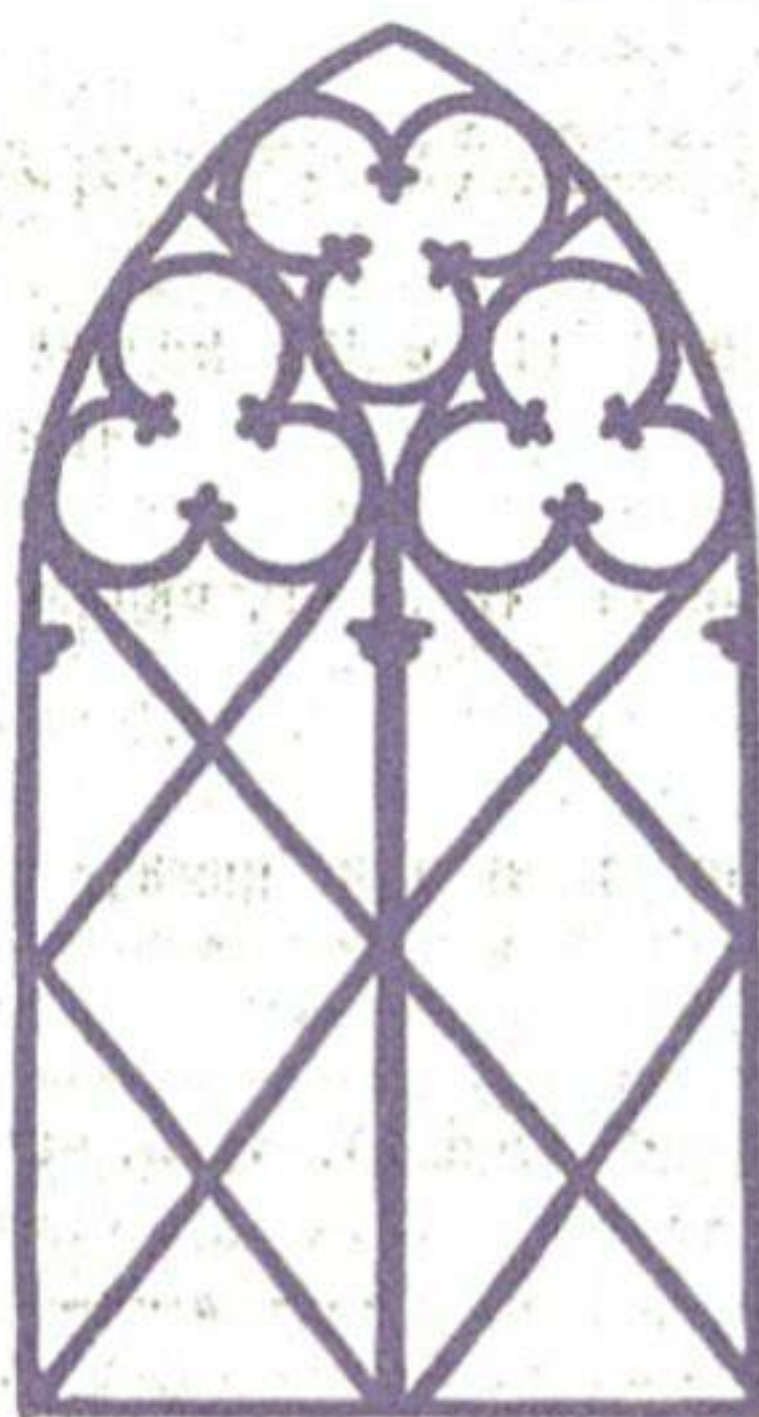
Kiireisen työn lomassa ei yleensä ole aikaa ikkunasta katselemiseen — ei papillakaan. Mutta satavuotiaan kirkon sakastin ikkuna on toisenlainen. Ennen jumalanpalveluksen alkua on hetkinen hiljaisuutta ja silloin suuntautuu katse ulos. Kappale Jumalan luontoa esittäytyy vuoden aikojen mukaan kevään vihreydessä tai syyslehtien hehkuvaan. Talven pehmeisen lumivaipan peittämiin pihlajanmarjaterroihin pysähtyy tilhiparvi tai sade pieksee puita.

Mutta sakastin ikkunasta näkee muutakin: Rakastava paristi puiston penkillä. Pojat pelaavat nappikuoppaa, puli-ukot vetävät pullon taskustansa. Perheet ovat menossa vieraisille ja autot vievät sunnuntain viettäjiä maaseudulle. Heillä on kaikilla harrastuksensa. Ja seurakunta istuu hiljaisena kirkossa ja pappi lähtee alttarille.

Sisällä on turvallista. Mutta kukaan ei jää asumaan kirk-

koon tai sakaristoon. Se on vain huoltoasema; missä ihminen varustetaan matkalle. On mentävä ulos työhön omaksi elannokseen ja toisten auttamiseksi. Ikkunan ulkopuolella on maailma, josta Jeesus on sanonut oppilaillensa: "Menkää kaikkeen maailmaan ja saarnatkaa evankeliumia" (Mk. 16; 15). Tässä on Herran antama tehtävä uskovaisillemme. Lapset tarvitsevat ohjaajaa, nuoret ystävää, juomarit nostajaa, kulkijat huutavan ääntä elämän erämaassa.

Pappi parka ei voi kaikkea. Hän on työnjohtaja, joka näyttää missä on hätää. Jos meidän kristillisessä seurakunnassamme vain ollaan toimetonta, kuolee se pian pois. Mutta jos Kristuksen rakkaus vaatii jokaista alkamaan lähetystyön omasta jerusalemistään, jotta Jeesus saisi pelastaa todella maailman, niin silloin ollaan liikkeellä. Kun oman portaan edusta ensin lakaistaan, lika-

tuvat tosin kädet, mutta ne on pestävä jokapäiväisessä katumuksessa ja parannuksessa. Ja Jumalalla on sanan saippuaa tarjona.

Herran työ ei tunne työttömyyden aikoja. Kysy vain mikä on sinun paikkasi?

Mitä kuuluu?

UUSI PAPINVIRKA

Porin seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto päätti 18.11. pitämässään kokouksessa perustaa Keski-Porin seurakuntaan yhden ylimääräisen seurakunta-apulaisen viran tulevan vuoden alusta lähtien. Seurakunnassa, jonka väkiluku lähenee 25 tuhatta henkeä on nykyään vain kolme papinvirkaa, joten lisäys on sangen tarpeellinen.

ALTтарIN MATTO

Keski-Porin kirkkoon alttarikohaan sisäpuolelle hankittiin loka-kuussa tummanharmaa kokomatto. Lattia oli aikaisemmin vain maalattu ja keskellä oli punainen pylväshimatto, joka oli jo rikki kulunut.

UUDENKOIVISTON PYHÄKOULUHUONE

Syksyn kuluessa on kunnostettu Uudenkoiviston pyhäkouluhuonetta. Kirkkovaltuusto on nyt myöntänyt 3000 markkaa tuolien hankkimiseen ja korjaustöiden loppuun saattamiseen.

KIRKKOHALLINTOKUNTA

Pormestari Väinö Hahta valittiin edelleen Porin seurakuntien kirkkohallintokunnan puheenjohtajaksi seuraavaksi nelivuotiskaudeksi. Samassa kirkkovaltuuston 18.11. pidetyssä kokouksessa valittiin muut hallintokunnan jäsenet, joten hallintokunnan kokoonpano on seuraava. Rakennusmestari Toivo Korpea, talousneuvos Reino Kuuri-Riutta ja rehtori Veikko Huhtinen. Varajäsenet: maanviljelijä Lauri Kuuri-Riutta ja pankinjohtaja Olavi Helavuori.

HALLITUSK. 9:n KIRKKOHERRAN VIRASTON VIRASTO-APULAISET

Syyskuun alussa muutti virastoapulainen, rouva Irma Eskola perheensä mukana Lahteen. Hänen jälkeensä otettiin toimeen neli Marjatta Randén.

Ylioppilas Leena Lismolan pyydettyä eron jatko-opintojen vuoksi valittiin kirkkoherranvirastoon 31 hakijasta rouva Kirsti Salo. Hän aloitti työnsä marraskuun alusta.

Kirkon tehtävänä Sanan opettaminen

Tuomiorovasti Lauri Huovinen asetti Pihlavassa syyskuun 22. päivänä virkaansa kirkkoherra Niilo Suhosen ja toimitti tarkastuksen avustajanaan asessori A. F. Salminen ja notaarina rovasti J. Suomela.

Lauantaina oli käynti kunnalliskodissa ja illalla neuvottelutilaisuus, jossa kiinnitettiin huomiota apulaisen viran perustamiseen, työkeskuksen puutteeseen Kaanaan alveella, kanttorilan ja kirkonkellojen tarpeeseen.

Sunnuntaisessa virkaanasettamisessa puhui tuomiorovasti papin tehtävästä Sanan kylväjänä. Päiväjumalanpalveluksessa saarnasi kirkkoherra Suhonen Mt. 6: 25—34 luvusta.

Elämänsäsenne, missä unohtetaan elävä Jumala ja tavoitellaan vain ajallisia ja näkyviä aarteita, on Jeesuksen mukaan pakanallinen. Taidamme me kristitytkin pohjimmaltaan monesti olla pakanoita. Nykyajan kielellä puhumme materialistisesta elämäntavasta. Eikö se todella ympäröi meitä kaikkialla ja vie huomaamattamme meitä mukanaan.

Ulkopuolella elävän Jumalan valtakunnan, ilman hänen vanhurskautaan, ei ole olemassa muuta kuin kuolemaa ja kadotusta. Herää sinäkin ajoissa etsimään Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, jos omassatunnossasi tiedät eläväsi osattomana niistä.

Hyvät seurakuntalaiset! Kun ajattelen virkaa, johon minut tänään on asetettu sananpalvelijaksi, tässä seurakunnassa, uuden liiton armon ja pyhien sakramenttien hoitajan virkaa, miehekseni on toivo ja rukous, että kaikessa työssäni tulisi

tärkeimmäksi se, mistä Kristus itse on tänään Sanassaan puhunut: Jumalan valtakunnan ja hänen vanhurskautensa kirkastaminen.

Iltapäivällä työväentalossa esitelmöi tuomiorovasti Huovinen kirkon tehtävistä nykyajassa.

Puhuja totesi, ettei kristinuskolla ole nyt eikä ole koskaan ollut mitään yhteiskunnallista ohjelmaa. Ei myöskään voida esittää valtiollista tai poliittista kaavaa, joiden mukaan kirkko toimisi. Ei kirkko ole itse tarkoitus, vaan se on välikappale, keino, ja sen tarkoitus on Jumalan palveleminen maan päällä.

Kirkon tärkein tehtävä nykyajassa on puhtaan sanan opettaminen ja sen ohella tämän sanan pitäminen. Sen vuoksi on samoja asioita opettava yhä uudelleen. Joku saattaa odottaa nykyaikana kirkolta loistavaa poliittista ohjelmaa. Meillä on sitä varten oma poliittinen tehtävämme — me tuomme tähän elämään Jumalan sanan.

ASKEL ETEENPÄIN SEURAKUNTATALOASIASSA

Kauan on ollut jo vireillä keskikaupungin seurakuntatalon rakentamiskysymys. Sijoituspaikoista on neuvoteltu, maapohjaa tutkittu ja toimikunnat ovat suunnitelleet mitä ja kuinka suuria tiloja rakennukseen tarvitaan. Lokakuun 14. päivän kokouksessa kirkkovaltuusto päätti, että talo rakennetaan Itäpuisto 14 tontille ja hyväksyi toimikunnan tilaehdotukset. Lisäksi asetettiin hallintokunnan vahvistukseksi jatkotoimikunta, johon tulivat rakennusinsinööri Karl Johan Berg, kiinteistöpäällikkö Veikko Jakomaa, johtajat Mirjam Elovaara, koulunjohtaja Väinö Kätkä, maanviljelijä Jorma Vaajakari, kelloseppä Ossi Heimo sekä kokoonkutsujaksi rovasti Matti A. Mustonen. Yhdysmiehenä Porin Teljän vastaavaan toimikuntaan on lehtori Pauli Happonen.

Paikkoja avoinna

Tämä ei ole työnantajan sanomalehti-ilmoitus, vaan Jumalan etsivä kutsu toreilla joutilaina seisokeleville ihmisille.

Miksi talonmiesten, konttoristien ja vahtimestarien paikkoihin on satoja hakijoita, mutta vapaaehtoisien kerhojohtajien ja pyhäkoulunopettajien toimet odottavat täyttämistä? — Vastaisimme, että ihmiset pyrkivät hyvään toimeentuloon ja turvattuun työpaikkaan. Ja mitäpä pahaa siinä on maallisesa mielessä. Kuitenkin, jos tämä on ainoa virike, on se uskon kannalta puutteellinen. Kasvavassa yhteiselmässä tarvitaan ihmisiä, jotka eivät ajattele vain omaa mukavuuttaan, vaan pyytävät myös palvelua muita luottaen, että Jumala pitää heistä huolen. Tällaisia ihmisiä Jumala etsii ja tarvitsee.

Me elämme jatkuvasti ristiriitaisessa välitilassa. Paratiisi on menynyt, eikä tuhatvuotinen valtakunta ole vielä alkanut. Siksi jokaisen kristityn tulisi löytää paikkansa ja tehtävänsä tämän ajan ristiriidoissa. Mutta tavallinen ihminen ratkaisee suhteensa joko väkivaltaisesti riistettyyn irti vaikeuksista tai sitten alistamalla vastuuttomasti ulvomaan susien kanssa. Tämä ei kuitenkaan ole ihmisen arvosta. Ihmisen arvohan on siinä, että hän on Jumalan lapsi; väikkeitä olisikin ollut tuhlaajapoika. Kristikunnassa tarvitaan nyt eniten irrottumista menneestä museohengestä ja kurottautumista lähestyvään Jumalan valtakuntaan. Vain harvoille on luotettu suuria vastuullisia johtopaikkoja, mutta jokainen voi viljellä omaa hehtaariaan kodin nuorten kasvattamisessa ja toisten palvelemissa. Aulokuljettajaa ei hyödytä, että hän tuntee liikennesäännöt ja rippikouluopikaa, jos hän osaa ulkoa kymmenet käskyt, vaan se, että he myös niitä noudattavat. Silloin he eivät ole vaarana muille ja pelastuvat itsekin. Elämän suurin ristiriita onkin meissä itsessämme.

sämme. Seuraammeko itsekkyyttämme vai olemmeko myös huomioon muut?

Nykyajan ihmiset kärsivät hyvin vähän synnistä. Se on heille outo käsite. Mutta he kipuilevat elämänsä tarkoituksettomuuden kanssa. Silloin jää armokin vieraaksi ja he kaipaavat enemmän voimaa ja rohkeutta elämäänsä. Kun Jumala ymmärtää ja auttaa näissä kysymyksissä maallista ihmistä, johtaa hän hänet myös synnin ja armon tuntuun.

Pelätään yleensä toisten arvoituksia ja tuomioita, mutta ei ajatella, että on kerran tehtävä tili Jumalalle hänen lahjojensa käytöstä. Siis enemmän henkilökohtaista vastuuta!

Että "paikkoja on avoinna" merkitsee evankeliumia, Jumalan luottamuksen osoitusta ihmislapsille. Jeesus on tullut onnellisesta taivaasta tänne maailmaan sovitamaan ristiriitamme. Ja kun tämä meille selviää ja hyväksymme hänet, olemme myös itse valmiit auttamaan toisia tämän hyvän osan vastaanottamiseen palvelevassa rakkaudessa.

Nyt jos koskaan tarvitaan palvelusalttiita kristittyjä, jotka eivät ainoastaan istu ja usko, vaan myös menevät ja tekevät kysymättä omaa hyötyään ja mukavuuttaan. Maailma huomaa hyvin herkästi kuka kukin on. Vaikka se vihaa kristittyjä, kunnioittaa se kuitenkin uskon periaatteita.

P. O. Ekko

KESKI-PORISSA
ODOTETAAN

22. 12.	Radiojumalanpalvelus, rov. Matti A. Mustonen
24. 12.	Klo 16 suomalainen jouluhartaus, past. P. Tarna
24. 12.	Klo 17 ruotsinkielinen jouluhartaus, rov. P. O. Ekko
25. 12.	Klo 8 joulujumalanpalvelus, rov. P. O. Ekko
26. 12.	Tapaninpäivän jumalanpalvelus, rov. Matti A. Mustonen
26. 12.	Marttyyrien juhla, past. Tapani Pietilä ja diak. Otto Syrjä
31. 12. 1964	Uuden vuoden aattoilta
1. 1.	Porin kirkon 100-vuotisjuhla, saarnaa arkkipiispa Ilmari Salomies (radioidaan)
12. 1.	Radiojumalanpalvelus
2. 2.	Radiojumalanpalvelus
9. 2.	Merimieslähetysjuhla, past. Allan Store
9. 2.	Ruotsinkiel. jumalanpalvelus, past. Allan Store,

KIRKKOHERRAN VIRASTOT

- Keski-Pori** Hallituskatu 9 arkisin klo 9—12, perjant. lisäksi klo 16—17, puh. 12201.
- Porin Teljä** Hallituskatu 9 arkisin klo 9—12, perj. lisäksi klo 16—17, puh. 16244.
- Länsi-Pori** Liikastentie 28 maan., tiist., torst., perj. klo 9—12, perj. myös klo 16—17, puh. 17671.
- Pihlava.** Pihlavassa arkisin klo 9—12, perj. myös klo 16—17, puh. 85071.
- Reposaari.** Reposaaressa Merimiehenk. 1, tiist., torst., lauant. klo 9—11, lauant. myös klo 17—18, puh. 84023.

TALOUSTOIMISTO

Länt. Raatihuoneenk. 3, arkisin klo 9—12, perj. myös klo 16—17, puh. 12784.

DIAKONIA TOIMISTO

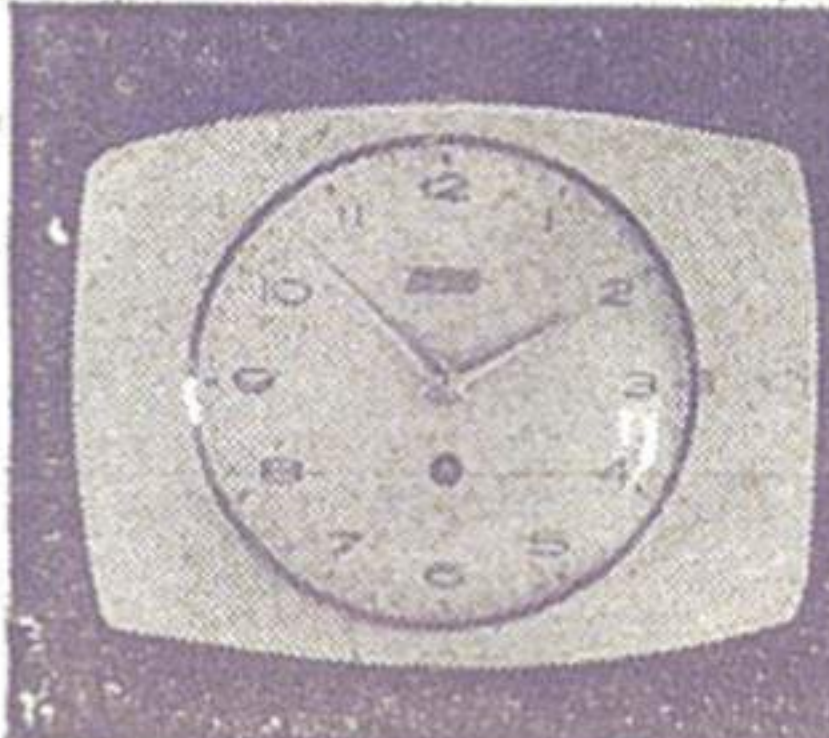
Itäpuisto 14 piharakennus, arkisin klo 9—11.30, puh. 14107.

NUORISOTOIMISTO

Itäpuisto 14 pihan puolella, arkisin klo 11.30—12.30, puh. 14992.

HAUTAUSMAATOIMISTO

Uudessa siunauskappelissa, arkisin klo 9—11, puh. 14319.

Perheenäiti tarvitsee

Hettich
SCHWEBEGANG

Erittäin tarkka käynti. Runsas mallivalikoima. Jousi- ja paristokäytt. Hinnat alkaen 32:50

KEITTIOKELLON

Kello- ja Kultaliike
OSSI HEINO

Itäpuisto 5, Pori, Puh. 15 904

PORIN KIRKKOSANOMAT

Julkaisija Porin Seurakunnat
Jaetaan postitse Porin seurakuntien talouksiin

Päätoimittaja: rov. Matti A. Mustonen, Hallituskatu 9. Puh. klo 10—12 12408, muulloin 12525.

Toimitussihteeri: rov. P. O. Ekko, Hallituskatu 9. Puh. klo 9—12 12201, muulloin 13631.

Toimituskunta: rov. Viljo Lauro, past. Tapani Pietilä, teol. kand. Liisa Syrjä, opett. Kalervo Niemelä.

Toimitus ja konttori: Pori, Hallituskatu 9. Puh. klo 9—12 12201. Pankki: Pohjoismaiden Yhdyspankki, Pori.

Ilmoitushinnat: 25 p. palstamittimittarilla, värilliset eri sopimuksen mukaan.

Tilaushinta: 1 vuosikerta kotimaahan 3:—, ulkomaille 5:—.

Kirjapaino: Satakunnan Kirjateollisuus Oy.